

Erlendar blaðaúrklippur, vegna fráfalls
Bjarna, Sigríðar og Benedikts,
10. júlí 1970, 2. hluti

Bjarni Benediktsson – Sigríður Björnsdóttir – Benedikt Vilmondarson – Fjölskyldan – Erlendar
blaðaúrklippur

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Fjölskyldan

Askja 3-13, Umslag: Merkt Björn Bjarnason

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Aalborg Amtstidende
(V)

11 JULI 1970

Islands statsministerpar indebrændte i sommerhus

Island lammet af sorg efter meddelelsen i nat om, at statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og en dattersøn er omkommet

REYKJAVIK (RB's korrespondent) — Island blev lammet af sorg, da det i formiddagstimerne rygtedes, at landets statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigrídur Björnsdóttir og barnebarnet Benedikt natten til fredag var indebrændt.

En voldsom brand lagde på mindre end en time det sommerhus hvor statsministerparret opholdt sig i aske.

Branden blev opdaget klokken 1,40 i nat af pastor Eiríkur Eriksson på

Thingvallagaarden, som ligger nær brandstedet.

— Statsministerens sommerhus staa i brand, lød præstens alarmering til brandvæsenet i Reykjavík.

På det tidspunkt var det gamle

træsommerhus allerede indhyllet i et flammehav. Da brandvæsenet nogen tid senere naaede frem fra Reykjavík, som ligger ca. 60 km. borte, var huset allerede nedbrændt. Efter kort tids søgen fandt man i hustomten de tre lig, som senere på morgenen blev ført til kapellet i Reykjavík.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddag for at tilbringe en enkelt nat.

Sommerhuset, hvor statsministerparret indebrændte, blev i daglig tale kaldt for kongehuset, fordi kong Christian den 10. af Danmark overnattede der i 1930 under festlighederne i forbindelse med det islandske altings 1000 aars jubilæum. Huset tilhørte den islandske stat, og det blev jævnligt benyttet af de islandske regeringsmedlemmer.

Den indebrændte dreng var datter-

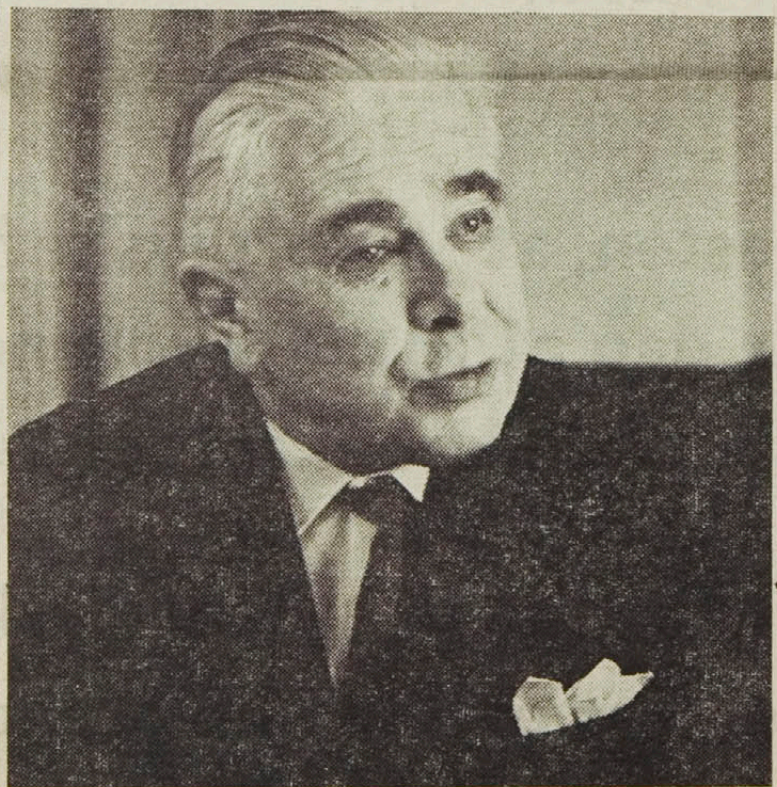
søn til Benediktsson og sønnesøn til handelsminister Gylfi Gíslason.

Statsminister Benediktsson blev 62 aar og hans hustru 51 aar.

Bjarni Benediktsson var en af den unge islandske republiks mest fremtrædende skikkelser, der vandt international anerkendelse særlig i den periode, hvor han var sit lands udenrigsminister. Han havde været statsminister siden november 1963, da han afløste Olafur Thors.

Bjarni — for på Island kendes en mand blot ved sit fornavn — fødtes 1908 og tog allerede som 22-aarig juridisk embedseksamen fra universitetet i Reykjavík.

I 1940 besluttede han at vie sit liv til politik og valgtes til borgmester i Reykjavík — den yngste i byens historie. I 1947 blev han minister for første gang. I 1962 overtog han posten som formand for selvstændighedspartiet efter Thors, der da længe havde ønsket at blive lettet for denne byrde.

Et af de sidste billeder, der blev taget af Island: dynastiske statsministre. Bjarni Benediktsson © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Udklip af:

Demokraten, Aarhus
(S)

1 U JULI 1970

Landesorg i Island efter statsministerens død i nat

INDEBRÆNDT I SOMMERHUS MED SIN HUSTRU OG BARN

Bjarne Benediktsson.

REYKJAVIK (RB) ★ Island blev lammet af sorg, da det i formiddagstimerne rygtedes, at landets statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigridur Björnsdóttir og barnet Benedikt natten til fredag var indebrændt.

En voldsom brand lagde på mindre end en time det sommerhus, hvor statsministerparret opholdt sig i aske.

Branden blev opdaget klokken 1.40 i nat af pastor Eiríkur Eriks-son på Thingvallagarðen, som ligger nær brandstedet.

— Statsministerens sommerhus står i brand, lød præstens aar-

mering til brandvæsenet i Reykjavík.

Indhyllt i flammer

På det tidspunkt var det gamle træsommerhus allerede indhyllt i et flammehav. Da brandvæsenet nogen tid senere nåede frem fra Reykjavík, som ligger ca. 60 km borte, var huset allerede nedbrændt. Efter kort tids søgen fandt man i hustomten de tre lig, som senere på morgenen blev ført til kapellet i Reykjavík.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddag for at tilbringe en enkelt nat. Statsministeren skulle i weekenden tale ved et politisk møde i Reykjavík. Brandårsagen kendes endnu ikke.

ke. Det stormede kraftigt natten til fredag, og stormen har utvivlsomt næret ilden.

Sørgemusik

Efter at den islandske radioavis fredag formiddag havde bragt meddelelsen blev der spillet sørgemusik i radioen, og over hele Island gik flagene på halv stang.

Sommerhuset, hvor statsministerparret indebrændte, blev i daglig tale kaldt for kongehuset, fordi Kong Christian den 10. af Danmark overnattede dér i 1930 under festlighederne i forbindelse med det islandske altings 1000 års jubilæum. Huset tilhørte den islandske stat, og det blev jævnligt

Fortsættes side 2

Landesorg

FORTSAT FRA FORSIDEN

benyttet af de islandske regeringsmedlemmer.

Den indebrændte dreng var dattersøn af Benediktsson og sønnesøn af handelsminister Gylfi Gíslason.

Statsminister Benediktsson blev 62 år og hans hustru 51 år.

Politiet arbejder på brandstedet for at få fastslået brandårsagen, som menes at være et utæt oliefyr. De tre lig blev fundet i sengene, og det underbygger en formodning om, at de tre personer er døde som følge af røgforgiftning.

Der foreligger endnu ingen meddelelse om, hvem der skal overtage statsministerembedet, men alt peger på, at det bliver den hidtidige justitsminister Johan Hafstein, en partifælle til Benediktsson. Hafstein har tidligere vikarieret for Benediktsson, når denne var forhindret i at uøve sin statsmini-

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Sønderjyden,
Sønderborg (S)

10 JULI 1970

Statsministeren på Island omkom i nat ved brand

REYKJAVIK: Islands statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og et barnebarn omkom i nat ved en brand.

Ægteparret Benediktsson og barnebarnet, en dattersøn på et par år, opholdt sig i et sommerhus ved Thingvallasøen, 60 km fra Reykjavik.

Udclip af:

Fyns Tidende

11 JULI 1970

Island er lammet af sorg

Statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og et barnebarn indebrændt i sommerhus

Island blev i går lammet af sorg ved meddelelsen om, at landets populære statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigrídur Björnsdóttir og barnebarnet Benedikt natten til i går var indebrændt i et statsejet sommerhus på Thingvallasetten.

Præsident Kristján Eldjárn sammenkaldte i går eftermiddag regeringen og bad justitsminister Jóhann Hafstein, der er viceformand for selvstændighedspartiet, om at overtage statsministerposten og danne en ny regering.

Den voldsomme brand i den statsejede sommervilla af træ, ca. 60 km udenfor Reykjavík, blev kl. 1.40 i går morges opdaget af tre hollandske turister, hvis telt i den kraftige blæst med snefog var væltet.

De troede først, at det drejede sig om en brand i et ubeboet hus, og gik nærmere for at se efter, om de kunne hjælpe med at slukke branden.

Ilden havde imidlertid fået voldsomt fat i træhuset, næret af den kraftige blæst. Pludselig skete en voldsom eksplosion, der blæste taget af huset.

Branden var samtidig blevet observeret af pastor Eiríkus Eiríksson på Thingvallagården, som ligger nær brandstedet.

Kongehuset i flammer

— Statsministerens sommerhus „Kongehuset“ står i flammer, hed det i pastor Eiríkssons alarmering til brandvæsenet i Reykjavík.

På det tidspunkt var det gamle sommerhus, bygget i 1907 som bolig for de danske konger, mens Is-

land endnu var underlagt Danmark, indhyllet i et flammehav.

Da brandvæsenet noget senere nåede frem fra Reykjavík, 60 km borte, var huset brændt ned.

Af politiets undersøgelser fremgår det, at statsministerfamilien formentlig er blevet vækket af branden, men øjeblikkelig er blevet overvældet af røgen og varmen. De tre forkullede lig blev fundet i eller nær sengestederne.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddag for at tilbringe en enkelt nat der. Benediktsson skulle i weekenden tale på et politisk møde i en mindre by nord for Reykjavík.

Brandårsagen er endnu ikke fastslået, men politiets brandeksperter mener, at noget olie fra et oliefyr kan være sivet ud fra en utæt beholder og være kommet i brand. Den eksplosion, der løftede taget af huset og gav voldsom næring til branden i det tørre træ, menes at skyldes fyrets oliebeholder.

Yngste borgmester

Bjarni Benediktsson var en af den unge islandske republiks mest fremtrædende skikkelser, der vandt international anerkendelse særlig i den periode, hvor han var sit lands udenrigsminister. Han havde været statsminister siden november 1963, da han afløste Olafur Thors.

Bjarni — for på Island kendes en mand blot ved sit fornavn — fødtes 1908 og tog allerede som 22-årig juridisk embedseksamen fra universitetet i Reykjavík. Inden da havde han dog gjort sig bemærket som en af selvstændighedspartiets dygtigste og klareste unge talere. I 1932 blev han professor i retsvidenskab, men hans akademiske løbebane varede kun otte år.

I 1940 besluttede han at vie sit liv til politik og valgtes til borgmester i Reykjavík — den yngste i byens historie, som han i øvrigt også havde været landets hittil yngste professor.

En stor personlighed

Statsminister Hilmar Baunsgaard udtaler i anledning af statsminister Bjarni Benediktssons død:

Med stor sorg har vi i Danmark modtaget budskabet om statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og barnebarns tragiske død. Ved denne ulykke har Island mistet ikke blot en stor personlighed, men tillige en særdeles erfaren og højt anset politiker. Han havde gennem en lang årrække beklædt store og vigtige poster i sit lands og sit folks tjeneste.

Udenrigsminister Poul Hartling, der for tiden er i Grønland.

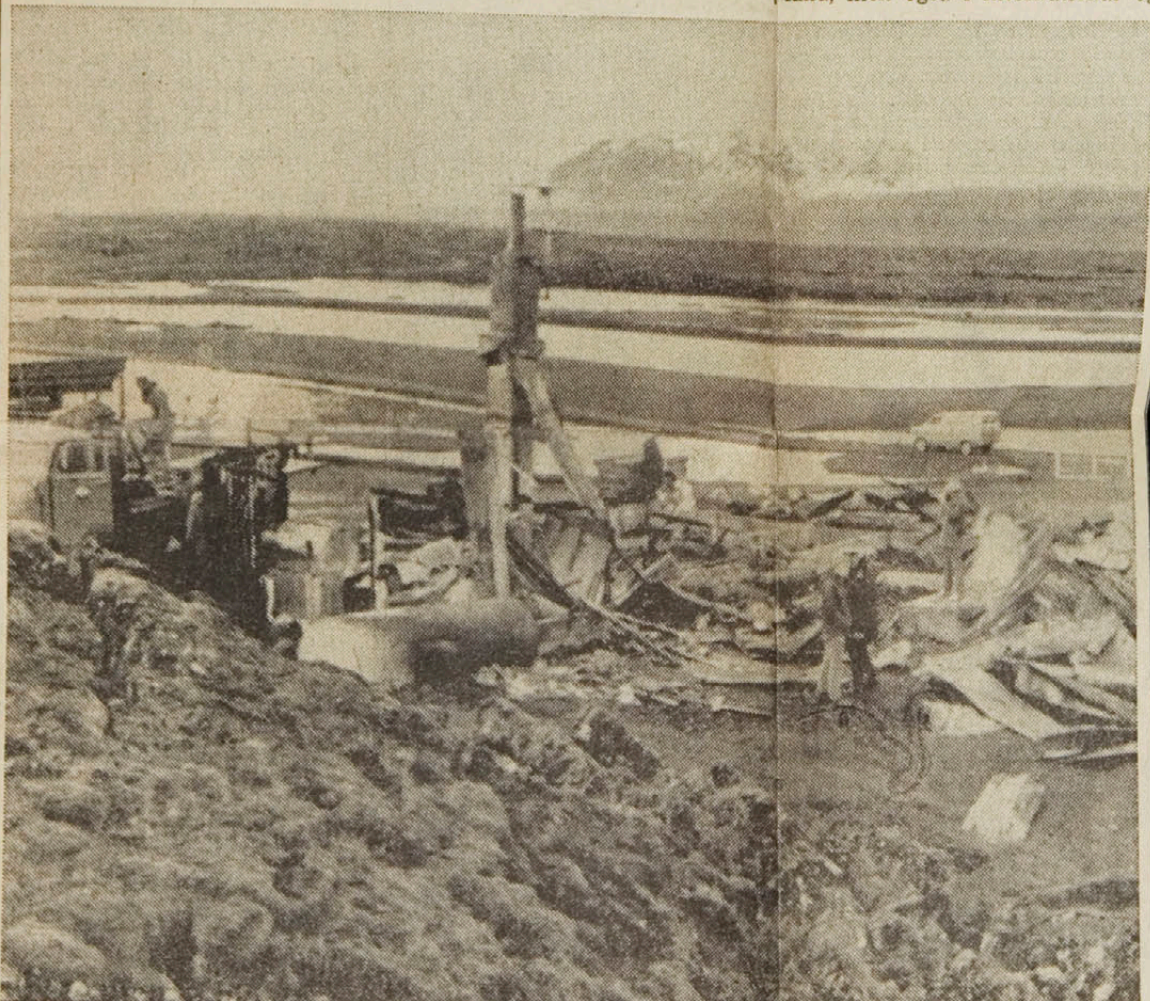
— Rystet og bedrøvet over meddelelsen om statsminister Benediktsson og hans families tragiske død udtaler jeg min dybeste medfølelse med det islandske folk.

Statsminister Benediktsson har øvet en betydelig indsats for sit land, men også i international og

Den omkomne statsminister Bjarni Benediktsson

nordisk sammenhæng har han haft stor indflydelse. Han var med, da NATO blev stiftet, og i det nordiske samarbejde har han steds været en stor kraft. Vi vil savne ham og huske ham med taknemlighed, udtalte Poul Hartling til den grønlandske radioavis.

„Kongehuset“ i går morges efter den natlige brand. Ligene af statsministeren, hans hustru og barnebarnet blev fundet i resterne af deres senge.

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 1370

Det blev læst i
Berlingske Tidende

17 JULI 1970

DATE

Kisterne bæres ud af kirken.

Begravelse i Reykjavik

Statsminister
Benediktsson bisat

REYKJAVIK, TORSDAG, RB.

Reykjaviks domkirke var fyldt til sidste plads, altingsbygningen blev også hurtigt fyldt og på gaderne foran kirken trængtes mange hundrede mennesker, da Islands afdøde statsminister Bjarni Benediktsson i dag blev bisat.

Til stede ved bisættelsen var det samlede diplomatiske korps, repræsentanter for de nordiske regeringer, heriblandt justitsminister Knud Thestrup, islandske politikere og statsministerparrets nærmeste familie og venner.

ssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

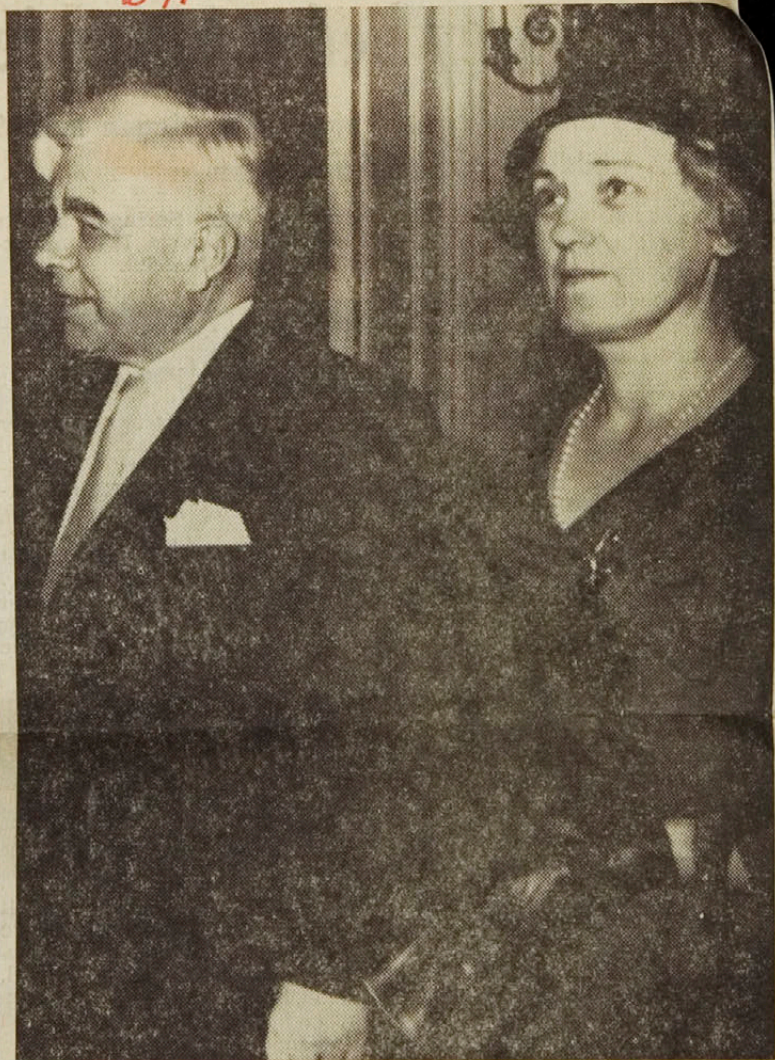
Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Bornholmeren, Rønne (S)

11 JUL 1970

271

ISLANDS STATS MINISTERPAR INDEBRÆNDT - Islands statsminister Bjarni Benediktsson og hans hustru Sigridur Björnsdóttir indebrændte natten til i går sammen med deres to-årige dattersøn i et statsejet sommerhus ved Tingvallasøen, 60 km fra Reykjavik. Bjarni Benediktsson, der blev statsminister i 1963, blev 62 år.

JOURNALISTFORBUNDETS
AVISUDKLIPS-BUREAU

2200 København N

(01) 39 13 70

Udklip af

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

8260 Viby J

17 JULI 1970

— og der er mange andre
ting i Morgenavisen
Jyllands-Posten, som vil
interessere Dem ...

²⁷¹
Statsminister
Benediktsson
bisat ved enkel
højtidelighed

Reykjavik, torsdag

Reykjaviks domkirke var fyldt, altingssalen på den modsatte side af gaden blev også hurtigt fyldt, og på gaderne foran kirken trængtes mange hundrede mennesker, da Islands afdøde statsminister Bjarni Benediktsson i dag blev bisat.

Bisættelseshøjtideligheden for statsministeren, hans hustru og fire-årige dattersøn, som for knap en uge siden omkom ved en brand, var enkel, men stemningsfuld. Til stede ved bisættelsen var det samlede diplomatiske korps, repræsentanter for de nordiske regeringer, heriblandt justitsminister Knud Thestrup, islandske politikere og statsministerparrets nærmeste familie og venner.

Den islandske biskop Sigurbjörn Einarsson og domprovst Jon Auduns udtalte mindeord over statsministerparret. (RB)

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

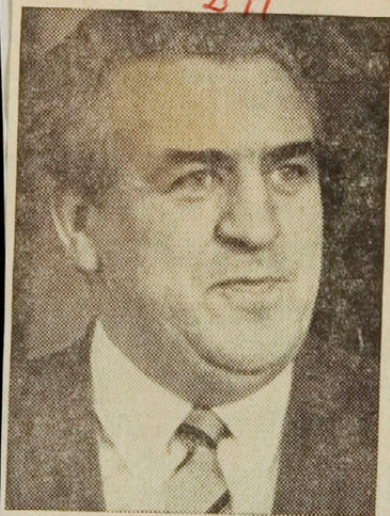
Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Bornholmeren, Rønne (S)

1 1 JUL 1970

NY STATSMINISTER I ISLAND

- Den islandske præsident har anmodet justitsminister Johann Hafstein om at overtage statsministerposten efter Bjarni Benediktssons død.

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

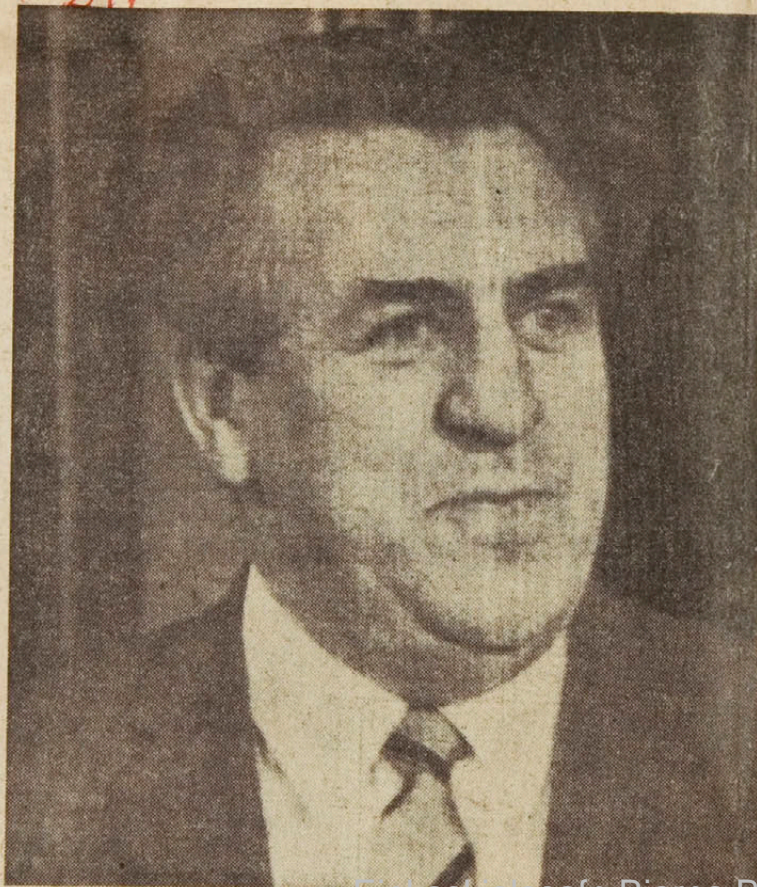
Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Demokraten, Aarhus
(S)

11 JULI 1970

Johann Hafstein — ny statsminister

JUSTITSMINISTER NY STATSMINISTER

*Utæt oliefyr var årsag til
sommerhusbranden i Island*

Island fik ny statsminister i går. — Udnævnelsen af den 54-årige justitsminister Johan Hafstein skete mindre end et døgn efter, at statsministerfamilien var blevet udslettet ved den tragiske sommerhusbrand, og kun få timer efter, at det islandske folk ved middagstid havde fået meddelelse om nattens hændelser.

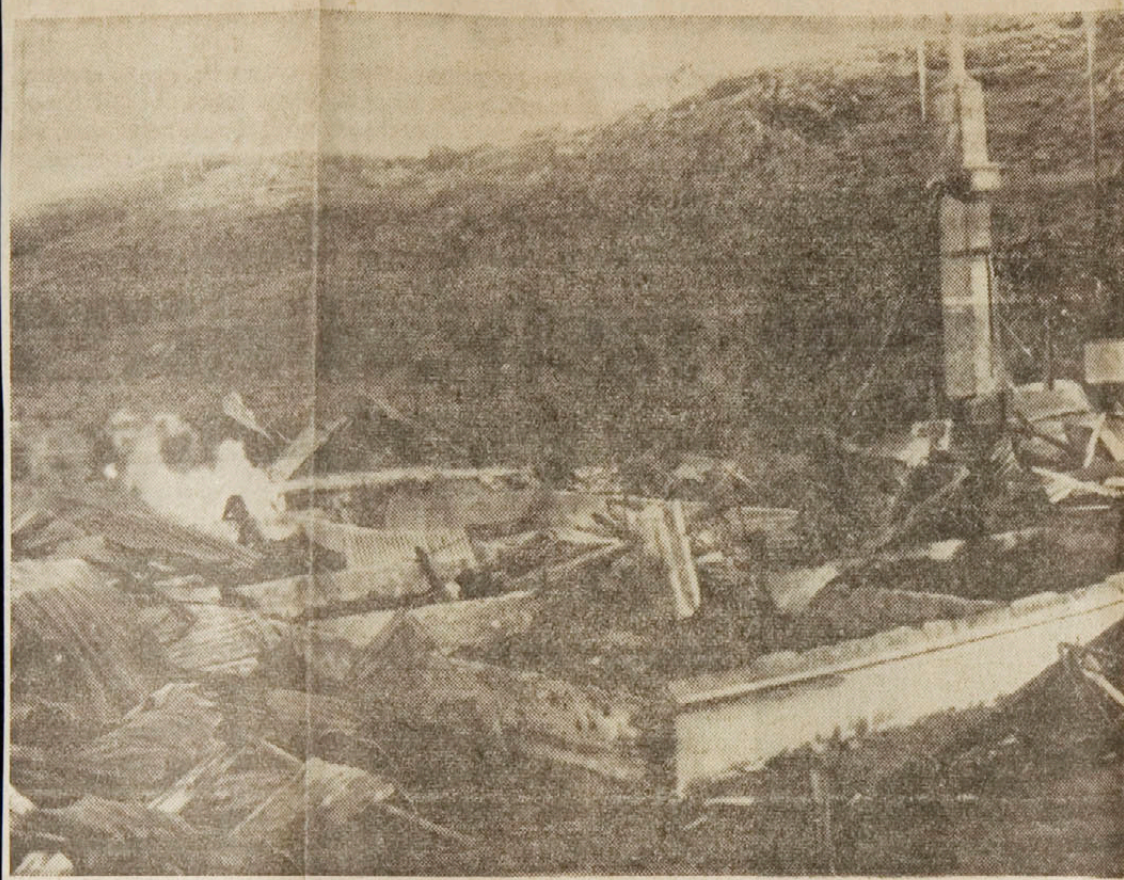
Den islandske præsident Kristian Eldjarn bad på et regeringsræde i går eftermiddag justitsministeren og ministeren for den

industrielle udvikling siden 1963 om at overtage statsministerposten efter Bjarni Benediktsson. Hafstein er — som Benediktsson var — medlem af selvstændighedspartiet i hvilket han er viceformand.

Leder og agitator

Allerede som ung viste den nye statsminister evner som leder og agitator, og kort efter at han som 26-årig var blevet juridisk kandidat blev han selvstændighedspartiets første generalsekretær. Den politiske karriere starte-

Fortsættes side 2

JUSTITSMINISTER

FORTSAT FRA FORSIDEN

de med et byrådsmedlemskab i Reykjavik og siden blev han Altingsmand. I en tidligere regering har Hafstein været justitsminister, kirkeminister samt minister for industrien, og da Benediktsson i 1963 afløste Olafur Thors som statsminister gjorde han Hafstein til justitsminister. Som altingsmand og minister har han repræsenteret Island i Europavegelsen og NATOs interparlamentariske forsamlinger.

sommerhuset på Tingvallasletten, men politiet arbejder stadig på stedet. Branden blev opdaget af en præst samt nogle hollandske turister, der søgte at trænge ind i huset. Men ilden umuliggjorde på det tidspunkt effektive redningsforsøg. Huset var brændt ned til grunden, da Reykjaviks brandvæsen nåede frem — der var 60 kilometer til brandstedet.

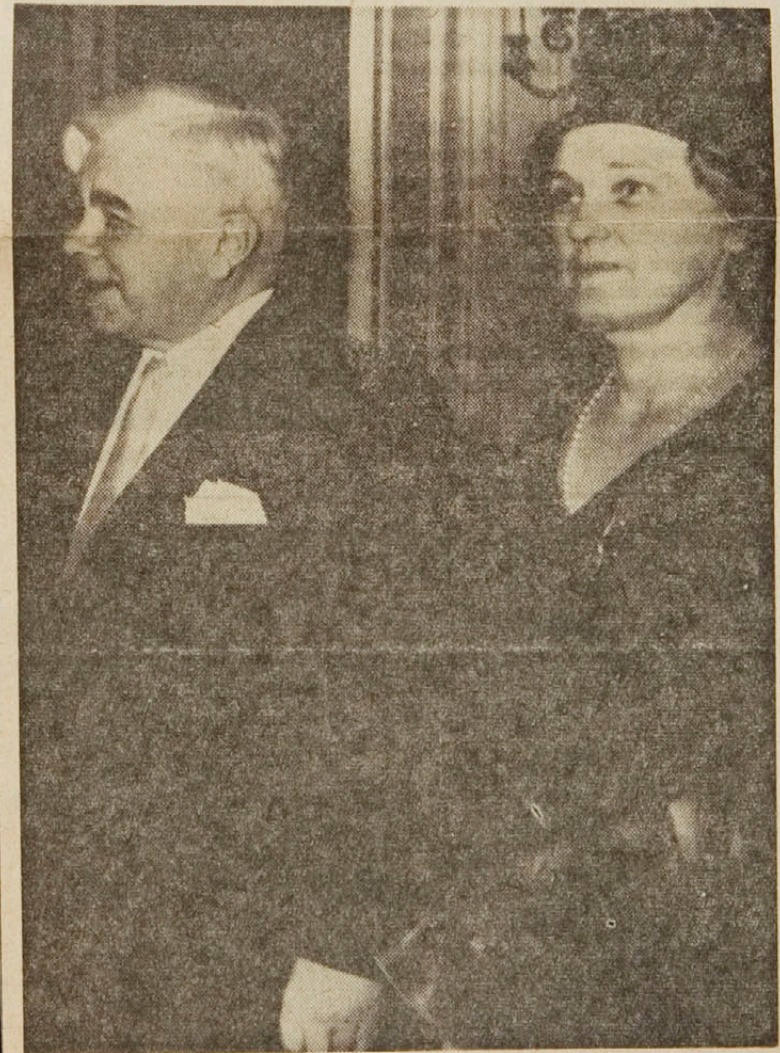
Kontorer lukkede

Da den tragiske begivenhed i går blev kendt i Island lukkede alle offentlige kontorer, ligesom radioen spillede sorgemusik hele dagen. Først ved middagstid udsendtes meddelelsen officielt, samtidig med at præsidenten mindedes den døde statsminister.

Umuligt at hjælpe

Årsagen til branden, der kostede den islandske statsminister, hans hustru og barnebarn livet, menes at være olie fra et utæt oliefyrr i

Den udbrændte sommervilla, hvor den islandske statsminister indebrændte sammen med sin hustru og deres to-årige barnebarn i går. Huset blev bygget i 1907 og overdraget det danske kongehus, i hvis besiddelse det var indtil Island blev republik. Derefter blev det benyttet af de islandske regeringsmedlemmer.

Islands statsminister Bjarni Benediktsson og hans hustru Sigríður Björnsdóttir, der indebrændte natten til i går sammen med deres to-årige dattersøn i et statsejet sommerhus ved Tingvallasøen, 60 km fra Reykjavik.

Einkaskjalasafn Bjarna Benedikts

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udclip af:

Helsingør Dagblad (R)

10 JULI 1970

Statsminister

indebrændt 271

REYKJAVIK (RB's korrespondent) ☆ Island blev lammet af sorg, da det i formiddagstimerne rygtedes, at landets statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigridur Bjørnsdottir og barnebarnet Benedikt natten til fredag var indebrændt.

En voldsom brand lagde på mindre end en time det sommerhus hvor statsministerparret opholdt sig i aske.

Branden blev opdaget klokken 1,40 i nat af pastor Erikur Eriksen på Thingvallagården, som ligger nær brandstedet.

- Statsministerens sommerhus står i brand, lød præstens alarmering til brandvæsenet i Reykjavik.

På det tidspunkt var det gamle træsommerhus allerede indhyllet i et flammehav. Da brandvæsenet nogen tid senere nåede frem fra Reykjavik, som ligger ca. 60 km borte, var huset allerede nedbrændt. Efter kort tids søgen fandt man i hustomten de tre lig, som senere på morgenen blev ført til kapellet i Reykjavik.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddag for at tilbringe en enkelt nat. Statsministeren skulle i week-end'en tale ved et politisk møde i en mindre by nord for Reykjavik.

Brandårsagen kendes endnu ikke. Det stormede kraftigt natten til fredag, og stormen har utvivlsomt nærret ilden.

Efter at den islandske radioavis fredag formiddag havde bragt meddelelsen blev der spillet sørgemusik i radioen, og over hele Island gik flagene på halv stang.

JOURNALISTFORBUNDETS

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

SÅDAN SKREV

Vestkysten

- avisen med de mange gode sider...

UDKLIP AF VESTKYSTEN

ESBJERG - FANØ

14 JULI 1970

JUSTITSMINISTEREN
TIL ISLAND

271
Justitsminister Knud Thestrup repræsenterer den danske regering ved den islandske statsminister Bjarni Benediktssons bisættelse på torsdag. Bjarni Benediktsson omkom natten til fredag sammen med sin hustru og dattersøn ved en brand i regeringens sommerhus ved Thingvellir på Island.

Hr. stud. jur. Björn Bjarnason
Morgunblaðið
Aðalstræti 6
Reykjavík
Ísland.

10.

10.

18. 7. 70. 1325

10.

EXPRES

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Aktuelt (S)
København

12 JULI 1970

Kondolører

271

■ Fra hele verden er kondolencetelegrammer strømnet til Island, hvor statsminister Benediktsson natten til fredag indebrændte sammen med sin konne og sit barnebarn. I USA udtalte præsident Nixon, at Island har mistet en stor leder og Amerika en god ven.

JOURNALISTFORBUNDETS
Avisudklips-Bureau
Ravnsborggade 2, 2200 Kbhvn. N
Telf. (01) 39 13 70

En levende avis

DATO:

12 JULI 1970

Kortslutning 271

REYKJAVIK: Det islandske politi oplyste i går, at undersøgelser havde vist, at årsagen til den brand, der kostede statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og fire-årige barnebarn livet, formentlig skyldes en kortslutning i det elektriske system i „Kongehuset“ på Tingvallasletten, hvor branden udbrød natten til fredag.

271

Den islandske statsminister indebrændt

REYKJAVÍK, 10. juli (RB) – Islands statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigríður Björnsdóttir og barnet Benedikt indebrændte natten til fredag.

En voldsom brand lagde på mindre end en time det sommerhus, hvor statsministerparret opholdt sig, i aske.

Bjarne Benediktsson var en af den unge islandske republikks mest fremtrædende skikkelser, der vandt international anerkendelse særlig i den periode, hvor han var sit lands udenrigsminister. Han havde været statsminister siden november 1963, da han afløste Olafur Thors.

Benediktsson er født i 1908. I 1940 besluttede han at gå ind i politik og valgtes til borgmester i Reykjavík – den yngste i byens historie, som han i øvrigt også havde været landets hidtil yngste professor.

Han blev indvalgt i altinget for Selvstændighedspartiet, og der blev

FORTSÆTTES PÅ BAGSIDEN

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Information (UP)

11 JULI 1970

Den islandske statsminister

FORTSAT FRA FORSIDEN

han siddende undtagen i de perioder, hvor han var medlem af diverse regeringer. I 1947 blev han minister for første gang, dvs. han fik ansvaret for både udenrigs- og justitsministeriet, – og udenrigsminister forblev han helt til 1953, da han byttede denne post med undervisningsministerens.

Som udenrigsminister gjorde han sig internationalt bemærket, ikke mindst da Island i 1949 besluttede sig for medlemskab af Atlanterhavspagten og hans land fik den begunstigede stilling at være eneste medlem, som ikke stiller soldater til rådighed for forsvarsalliancen i tilfælde af krig, idet Island ikke har nogen hær.

I 1956 mindskedes Selvstændighedspartiets flertal ved altingsvalget, og den hidtidige regering Olafur Thors afløstes af en koalitionsregering under Hermann Jonasson. Benediktsson gik af og overtog posten som chefredaktør for sit partis hovedorgan Morgynbladid.

I en ny koalitionsregering under

Olafur Thors overtog Benediktsson i 1959 postene som handels- og industriminister. I 1962 overtog han posten som formand for Selvstændighedspartiet efter Thors, der da længe havde ønsket at blive lettet for denne byrde.

Da Thors året efter gik af på grund af alder, blev Benediktsson hans afløser som statsminister.

Mindeord

Statsminister Hilmar Baunsgaard udtaler i anledning af statsminister Bjarni Benediktssons død bl.a.:

– Med stor sorg har vi i Danmark modtaget budskabet om statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og barnet Bjarne's tragiske død. Ved denne ulykke har Island mistet ikke blot en stor personlighed, men tillige en særdeles erfaren og højt anset politiker. Han havde gennem en lang årrække beklædt store og vigtige poster i sit lands og sit folks tjeneste. Hans bortgang vil efterlade et dybt savn i Island.

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Kristeligt Dagblad
(UP)

11 JUL 1970

Islands statsminister og frue indebrændt

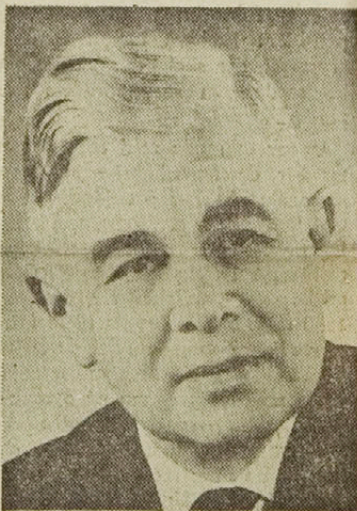
Natlig katastrofe under overnatning i »Kongehuset« kostede også statsministerparrets barnebarn livet

REYKJAVIK, fredag: Island blev i dag lammet af sorg ved meddelelsen om, at landets populære statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigridur Björnsdóttir og barnebarnet Benedikt natten til fredag var indebrændt i det statsjede sommerhus på Thingvallalsletten, »Kongehuset«.

Præsident Kristján Eldjárn sammenkaldte i eftermiddag regeringen og bad justitsminister Johann Hafstein, der er viceformand for Selvstændighedspartiet, om at overtage statsministerposten og danne en ny regering. Hafstein bliver dog næppe statsminister. Interessen samler sig i højere grad om Reykjavíks unge borgmester, Geir Hallgrímsson, der har skabt sig en meget betydelig position i Selvstændighedspartiet, og ved kommunevalget fornylig vandt en stor personlig sejr.

Den voldsomme brand i den statsjede sommervilla af træ på Thingvallalsletten, ca. 60 km uden for Reykjavík, blev kl. 1.40 i morges opdaget af tre hollandske turister, hvis telt i den kraftige blæst med snefog var vællet.

De troede først at det drejede sig om en brand i et ubeboet hus, og gik nærmere for at se efter, om de kunne hjælpe med at slukke branden.

Bjarni Benediktsson

Ilden havde imidlertid fået voldsomt fat i træhuset, næret af den kraftige blæst. Pludselig skete en voldsom eksplosion, der blæste taget af huset.

Branden var samtidig blevet observeret af pastor Eiríkus Eiríksson på Tingvallagården, som ligger nær brandstedet. På det tidspunkt var det gamle sommerhus af træ, bygget i 1907 som bolig for de danske konger,

mens Island endnu var underlagt Danmark, indhyllt i et flammehav.

Da brandvæsenet noget senere nåede frem fra Reykjavík, 60 km borte, var huset brændt ned til grunden.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddag for at tilbringe en enkelt nat der. Benediktsson skulle i weekenden tale på et politisk møde i en mindre by nord for Reykjavík.

Brandårsagen er endnu ikke fastslået, men politiets brandekspert mener, at noget olie fra et oliefyr kan være sivet ud fra en utæt beholder og være kommet i brand. Den eksplosion, der loftede taget af huset og gav voldsom næring til branden i det tørre træ, menes at skyldes fyrets oliebeholder.

Da Reykjavíks indbyggere tidligt i morges lukkede op for radioen, blev der uden nogen forklaring kun spillet sørgemusik, og på de offentlige bygninger blev flagene hejst til tops, for derefter at blive sænket på halv.

Det rygtedes imidlertid hurtigt i byen, at statsministerfamilien var blevet ramt af en ulykke, men først kl. 12.30 bragte den islandske radioavis en kortfattet meddelelse om tragedien. (RB).

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 1370

Det blev læst i
Berlingske Tidende

DATO

11 JULI 1970

★
271
Islands ambassade meddeler, at der i anledning af statsminister Bjarni Benediktssons, hans frues og barnebarns tragiske død natten til fredag den 10. juli, i Islands ambassade, Dantes Plads 3, vil være fremlagt kondolencelister mandag og tirsdag klokken 10 til 16.

★

Danmarks statsminister, udenrigsminister og markeds- og økonomiminister har i anledning af den islandske statsminister Bjarni Benediktssons død telegrafisk kondoleret den islandske regering.

Journalistforbundets

Avisudklips-Bureau

Ravnsborggade 2, 2200 Kbh. N.

Telf. (01) 39 13 70

Udklip af:

Kristeligt Dagblad
(UP)

11 JUL 1970

KONDOLENCE

271

Islands ambassade meddeler: I anledning af Islands statsminister Bjarne Benediktssons frues og barnebarns tragiske død natten til fredag d. 10. juli, vil der i Islands ambassade, Dantes Plads 3, fremligge kondolencelister først kommende mandag kl. 10-16 og tirsdag kl. 10-16.

Bjarni Benediktsson

Der hersker sorg

DE tragiske begivenheder på Thingvellir ved tre-tiden sidste nat har rystet mig dybt. Statsminister Bjarni Benediktsson og hans elskværdige frue, Sigrídur Björnsdóttir, var nære venner af min kone og mig.

Det islandske folk har ved Bjarni Benediktssons død mistet en fremragende leder. Hans realistiske politiske sans trængte sig igennem til sagens kerne. Hans klare hjerne havde et usædvanligt overblik over hver en vanskelig sag. Derfor faldt det ham oftest lettere end de fleste at bidrage til problemernes løsning. Han var også foruden at være en fremsynet politiker, en fremragende jurist og videnskabsmand. Der foreligger efter ham en omfattende juridisk litteratur. Af min personlige erfaring kan jeg berette, at som juridisk professor var han en fortræffelig lærer.

Bjarni Benediktsson fik betroet mange høje embeder af sit folk. Han blev landets yngste professor. Han var borgmester i Reykjavik i otte år og minister i tyve år. Udenrigsminister var han i mange år og Islands stats-

minister siden året 1963. Han var den mand, som mest bidrog til at lægge linierne i islandsk udenrigspolitik i vor unge republiks første år. Chefredaktør af Morgunbladid, Islands største avis, var han i tre år.

Bjarni Benediktsson ydede et stort bidrag til nordisk samarbejde og havde mange personlige venner, både her i Danmark og i det øvrige Norden.

Hans personlighed var stærk og uforglemmelig.

Bjarni Benediktsson elskede Thingvellir, og hans familie opholdt sig så ofte de havde tid i det gamle Kongehus, som i de senere år har været statsministerens sommerbolig. Det er en tragisk skæbne, at han og hans charmerende hustru og deres lille barnebarn skulle ende deres liv dér.

En stor statsmand er gået bort. Der hersker sorg i Island. Vi er dybt taknemmelige for den sympati, som er blevet vist det islandske folk her i Danmark i anledning af vort store tab.

København, d. 16 juli 1970.
SIGURDUR BJARNASON,
Islands ambassadør i København

Han førte Island nærmere Europa

Island har mistet en statsmand af usædvanligt format

Af Kristian Asbæk

STATSMINISTER Bjarni Benediktsson var en stærk personlighed, en af Islands og Nordens store skikkelser. Det lyste ud af hele hans fortættede skikkelse. Han havde noget af det uuhåndgribelige over sig, som gjorde, at hvor han satte sig, dér var uvilkårligt bordenden. Hans land har lidt et stort tab ved hans død, ikke mindst på det nuværende tidspunkt, hvor han og hans regering var langt inde i overvejelser om en form for indkomstpølik, der både skulle sikre den islandske økonomi bl. a. ved en kronhævning og styrke borgernes sociale stilling, uden at det skulle betales af næringslivets frihed.

AF sind var han en ægte islænding. Han ejede den selvstændighedstrang, som er dette lands beboere medfødt. Han var præget af landets gamle nordiske kultur og besat af trang til at skaffe sit land de bedst muligt vilkår for fortsat eksistens.

Han var blandt dem, der i sin tid sluttede aftalen om, at Island skulle være medlem af NATO, og det fik medlemskabet uden at skulle præstere islandsk deltagelse i NATO-styrkerne. Kun etablere basen i Keflavik. Og han førte i vinter sit land ind i EFTA, hvorimod han holdt det uden for Nordek-forhandlingerne. Efter hans opfattelse var tiden ikke moden til det udvidede økonomiske samarbejde, som Nordek stod for. Men han var absolut ikke modstander af det nordiske samarbejde, som det udfolder sig gennem Nordisk Råd. Han afgav en formelig kærlighedserklæring til dette parlamentariske samarbejde under Nordisk Råds session i Stockholm i 1964, hvor han fra talerstolen i Sveriges rigsdag sagde til rådsforsamlingen: Jeg kan kun sige, at da jeg var ung og tænkte på Islands stilling i verden, tvivlede jeg på, om det nordiske samarbejde havde virkelig betydning for mit land. Nu har jeg fået mine grå hår, og jeg kan kun spørge, om Island overhovedet kunne leve som selvstændig stat uden nordisk samarbejde. Da ville det sikkert blive noget helt andet end det, jeg og vi alle ønsker.

BJARNI BENEDIKTSSON var født 1908, studerede jura både i Reykjavik, København og Berlin og var professor ved Islands universitet i forfatningsret.

Men som alle islændinge var han ivrigt politisk interesseret. Han sluttede sig til Selvstændighedspartiet, der i dag er et borgerligt, konservativt præget parti i slægt med det danske konservative folkeparti. Og denne politiske interesse førte ham først ind i Reykjaviks byråd, dernæst på byens borgmesterstol i syv år og derfra ind i Islands regering, hvor statsminister Ólafur Thors i 1947 gjorde ham til udenrigs- og justitsminister. Derfra gik turen til andre ministerier. Han kom i årenes løb næsten hele kompasset rundt. Det var statsminister Thors' måde at oplære sin »kronprins« på.

Det føltes derfor naturligt i Island, da Benediktsson i 1963 efterfulgte Thors som statsminister. På den måde var intet regeringsproblem, intet politisk problem indadtil som udadtil ham fremmed. Ikke mindst havde han lært af fiskeristriden med England, da han var minister for fiskerigrænser.

Men Bjarni Benediktsson så videre end til at vinde fiskeristri-

den. Han og hans parti ønskede at skabe en stat, der ikke var så sårbar, som afhængighed af fiskeri og fåreavl nødvendigvis måtte gøre den, og satsede derfor på industri. Det var dér indsatsen blev gjort i den sidste halve snes år, og det er her, grunden er lagt til fremgang i et større marked og under de markedsvilkår, som er under udvikling i Europa. Derfor følte statsminister Benediktsson sig også taknemlig mod de nordiske lande, da de under sidste sammentræden i Nordisk Råd — den fandt sted i vinter i Reykjavik — etablerede en nordisk islandsk industristøttefond til at lette Islands indtræden i EFTA.

BJARNI BENEDIKTSSON var præget af en naturlig myndighed. Han kunne være charmerende, især når han smilte, og når han gav efter for sit lune, men ingen var i tvivl om, at han var en mand, som vidste, hvad han ville, og som havde både mod og evner til at sætte sin vilje igennem.

Et tab for Norden

ISLAND har ved denne ulykke mistet ikke blot en stor personlighed, men tillige en særdeles erfaren og højt anset politiker, siger statsminister Hilmar Baunsgaard. Hans bortgang vil efterlade et dybt savn i Island, men også her i landet, hvor vi lærte Benediktsson at kende som en loyalt og positivt indstillet ven, vil han blive savnet. Den positive indstilling, han lagde for dagen over for forholdet mellem vore to lande, kom også til udtryk, når han repræsenterede sit land i det nordiske samarbejde. Gennem de seneste års drøftelser lærte jeg personlig Bjarni Benediktsson at kende og værdsatte ham som politiker og menneske. Jeg vil savne ham dybt.

UDENRIGSMINISTER Poul Hartling, siger bl. a.:

— Statsminister Benediktsson har øvet en betydelig indsats for sit land, men også i international og nordisk sammenhæng har han haft stor indflydelse. Han var med, da NATO blev stiftet, og det nordiske samarbejde har han stedse været en stor kraft.

FORMANDEN for Det konservative Folkeparti, justitsminister Knud Thestrup, karakteriserer Bjarni Benediktsson som en af Islands store skikkelser. Hans rige evner og hans forståelse for Islands særlige forhold og dybe samfølelse med Norden bevirker, at tabet af ham vil føles meget stærkt i nordiske kredse. Det samarbejde, Det konservative Folkeparti har haft med ham som leder af Selvstændighedspartiet, har været af stor betydning for os.

FHV. statsminister J. O. Krag, der er det danske medlem af Nordisk Råds præsidium, betegner Bjarni Benediktssons tragiske død som et alvorligt tab for Island, der befinder sig midt i svære økonomiske og politiske problemer. Tabet af ham vil blive følt stærkt i det nordiske samarbejde. Han var en islandsk mand, der i sit væsen forenede fasthed og humor med en stærk politisk vilje til at føre et lille samfund i Nordatlanten igennem vanskelighederne.

Ekstra Bladet

Ekstra Bladet
tør - hvor andre tier

DATO:

11 JULI 1970

Taget er skredet sammen over det flammende sommerhus, hvor Islands statsminister, hans hustru og datteren omkom.

271 ET BRØLENDE FLAMMEHAV DRÆBTE ISLANDS STATSMINISTER

Turister i telt i nærheden havde ingen chance for at yde hjælp

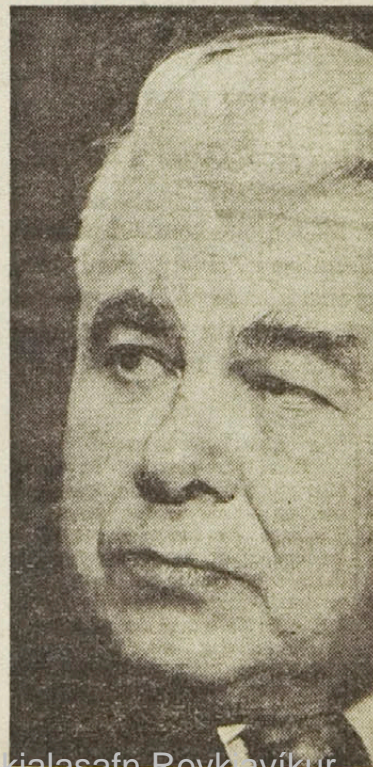
Reykjaviks indbyggere vågnede i går morges op til en dag fuld af sorg. Uden et forklarende ord begyndte radioen at spille sørgemusik, og på de offentlige bygninger gik flagene på halv. Landets afholdte statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru og et 4-årigt barnebarn, Benedikt Vilmondarsson, var omkommet i det bål, sommerboligen på Thing-

vellir om natten var forvandlet til. Først ved middagstid blev ulykken og dødsbudskabet officielt meddelt. Kongehuset blev sommerhuset i det naturskønne område ved Thingvalla-søen kaldt. Det blev i sin tid bygget til den dansk-islandske kong Frederik VIII. Siden benyttede kong Christian X det under sit Islandsbesøg, og det var til rådighed for

kongefamilien, indtil Island blev en selvstændig republik.

Hollandske turister lå i telt i nærheden af huset. De så, at huset begyndte at brænde, men i den stærke blæst kunne de intet stille op. Det ville have betydet døden at forsøge at trænge ind i huset, der var bygget af træ.

Den døde statsministers embede blev i går overtaget af justitsminister Johann Hafstein, som præsident Kristján Eldjárn bad om at danne en ny regering.

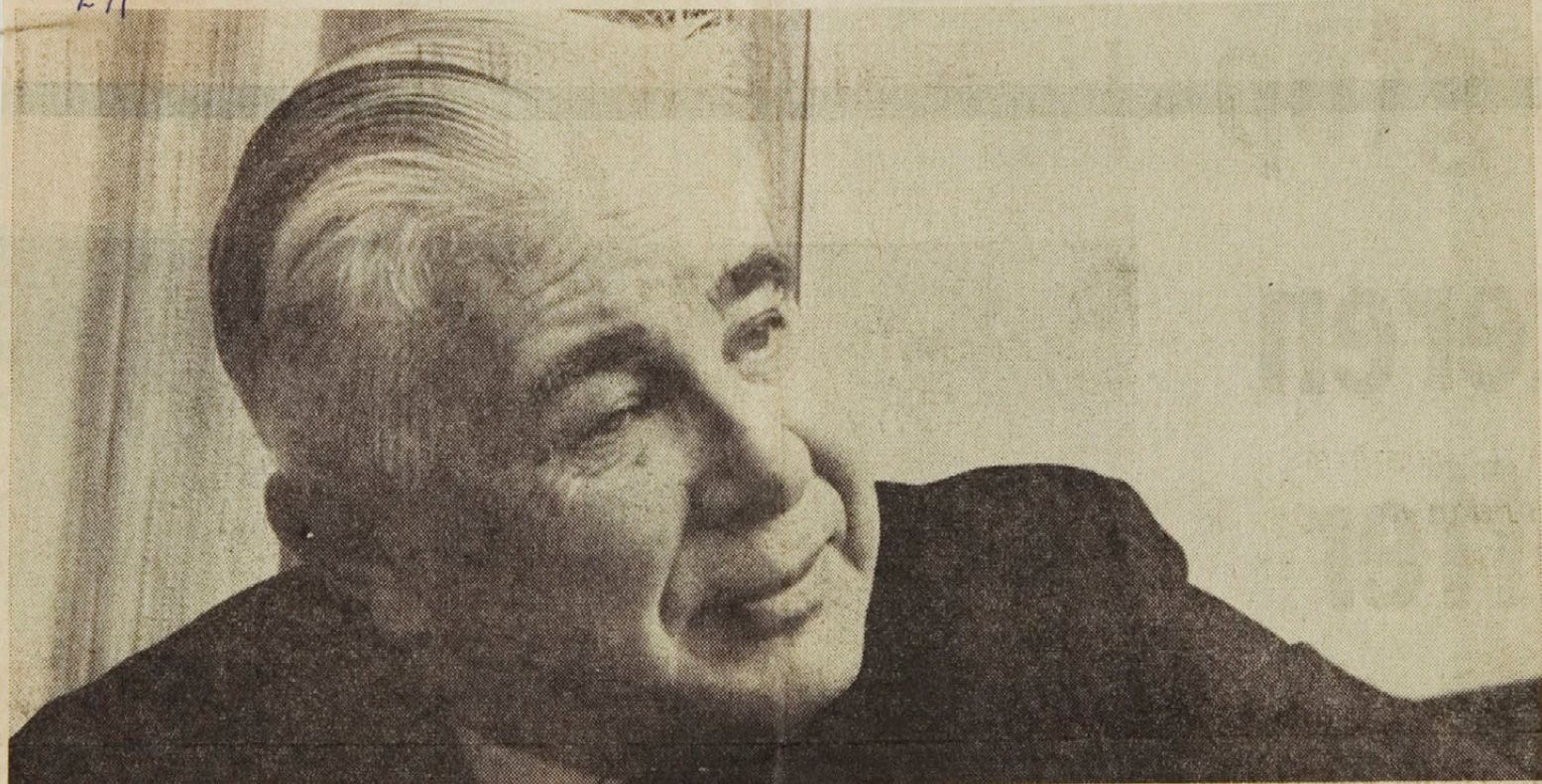
Skjalasafn Reykjavíkur
Bjarni Benediktsson

Det blev læst i
**Berlingske
Aftenavis**

DATO

11 JULI 1970

Statsminister indebrændt i sommerhus

Statsminister Benediktsson, der omkom sammen med hustru og barnebarn.

ISLAND BLEV fredag formiddag lammet af sorg, da det rygtedes, at statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru, Sigrídur Björnsdóttir, og deres barnebarn på fire år natten til fredag var indebrændt i et

gammelt træsommerhus, der, indtil landet blev republik, havde tilhørt det danske kongehus.

Statsminister Benediktsson blev 62 år og hans hustru 51. Han besluttede i 1940 at vie

sit liv til politik og valgtes til borgmester i Reykjavík — den yngste i byens historie, som han i øvrigt også havde været landets yngste professor. Han blev i 1947 minister for første

gang. I 1962 blev Benediktsson, der nød stor respekt i alle kredse, formand for selvstændighedspartiet, og han afløste ganske naturligt Olafur Thors som statsminister, da sidstnævnte afgik på grund af alder i 1963.

Kæmpede en fortvivlet kamp for at komme ud af flammerne

Af Svend Aage Skov Jensen

Islands statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru Sigrídur og fire-årige barnebarn Benedikt Vilmundarsson kæmpede fortvivlet for at komme ud af deres brændende sommerhus på Tingvallasletten, hvor de alle omkom.

Politiet har på grundlag af de tre forkullede liges placering i soveværelset fastslået, at de alle tre er vågnet, formentlig ved den eksplosion, der indtraf kort efter brandens udbrud.

Ligene blev fundet kun tre meter fra yderdøren. Først en time efter branden blev redningsmandskabet klar over, at de tre forkullede og ukendelige lig i husets ruiner var statsministeren, hans kone og barnebarn.

Ingen vidste, at statsministerparret og deres fire-årige barnebarn, det var deres øjsten, var taget ud i sommerhuset. Hverken familie eller medlemmer af regeringen var underrettet. Heller ikke statsministerens nærmeste naboer ved sommerhuset nær Reykjavik havde bemærket deres ankomst. Der holdt ingen bil foran huset. Alt så øde og tomt ud.

Bankede voldsomt

En af naboerne, en præst, var ude at gå en aftenur en times tid, før branden udbrød. Han bemærkede intet, da han passerede sommerhuset.

Det var syv unge hollandske turister, der opdagede branden ved 1.30-tiden natten til i går. Der blæste på det tidspunkt en orkanagtig storm med vindstyrke syv i området. Hollændernes telt var blæst omkuld af stormen, og i deres bil søgte de at komme ned til et nærliggende hotel.

Da de kom forbi statsministerens sommerhus, så de et kraftigt rødt lysskær inde i huset. De blev grebet af angst for de eventuelle beboeres skæbne, bankede af al magt på døre og vinduer, der var tilstængte.

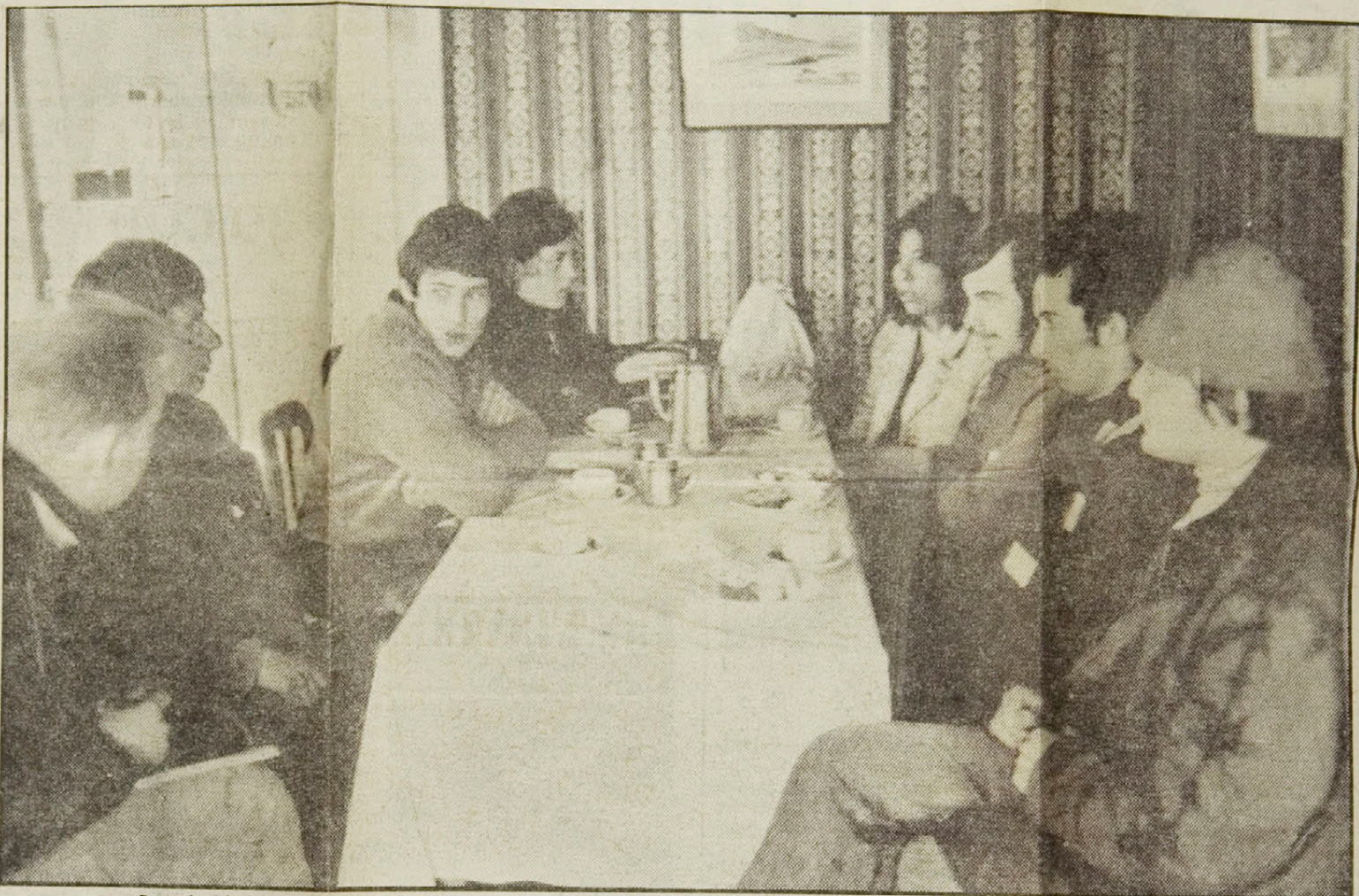
Umiddelbart efter skete der en voldsom eksplosion. Varmen blev udundelig, og det ville være døden at trænge ind. I stedet løb de efter hjælp.

Huset var næsten udbrændt, da brandmanskabet nåede frem fra Reykjavik.

Mor vidste intet

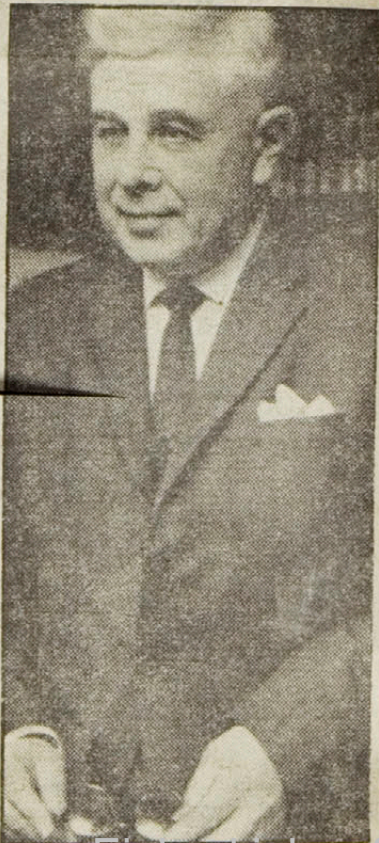
Fire-årige Benedikt Vilmundarsson's mor, Vala, der arbejder som stewardesse på Det islandske Luftfartsselskab, var på vej til New York, da ulykken skete. Først ved ankomsten til New York blev hun underrettet om tragedien, der havde kostet hendes lille søn, far og mor livet.

Det er endnu ikke lykkedes for politiets teknikere at klarlægge brandårsagen, men man regner med, at det er en kortslutning i den elektriske installation.

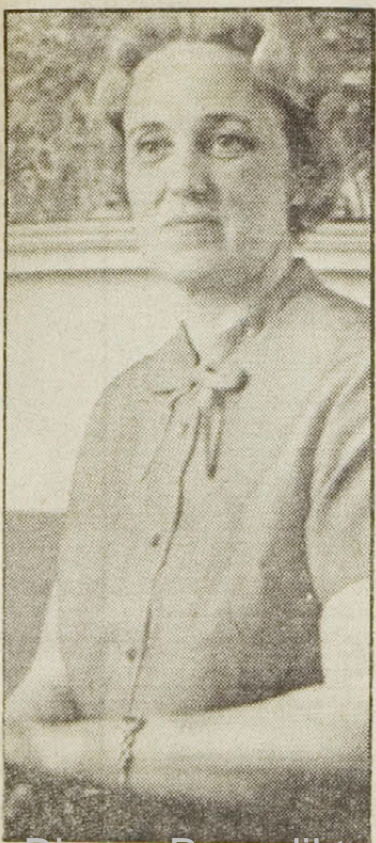

De opdagede branden. En journalist (yderst t.v.) interviewer de syv hollændere, der var tvunget til at se passivt til, mens ilden rasede.

Islands omkomne statsminister gik ind i NATO uden en soldat

Dr. Bjarni Benediktsson - omkom.

Sigrídur Benediktsson - omkom.

Den 4-årige Benedikt - omkom.

Ved Bjarni Benediktssons død har Island mistet sin mest fremtrædende foregangsmand.

Den afdøde islandske statsminister havde mere end nogen anden islænding blikket vendt ud i verden og bestræbte sig for at modvirke den hæmmende, nationalt kortsynede isolation, som har været så dominerende i islandsk behandling af de økonomiske og verdenspolitiske spørgsmål.

Det var Bjarni Benediktsson, der fik Island ind i NATO uden at have en eneste soldat.

Og nu — umiddelbart før sin død — havde han brudt Islands økonomiske grundlov: udelukkelse af al fremmed kapital. Et schweizisk firma fik lov at oprette et aluminium-smelteværk på øen og selv eje det.

Ellers har Island altid holdt fast ved, at ingen fremmed kapital måtte eje mere end højst 49 pct. af et islandsk produktionsanlæg eller forretningsforetagende. Og slet ikke noget af fiskerierhvervet.

Island står nu foran at skulle indrette sig på udvidelsen af Europa-fællesskabet og skal tage stilling til, om det vil ind i Fællesmarkedet. Benediktsson ville have gjort, hvad han kunne for at få Island ind.

Det er tvivlsomt, om hans efterfølger, justitsministeren Jóhann Hafstein, vil have samme bristige forudseenhed. *Humar.*

JOURNALISTFORBUNDET's
Avisudklips-Bureau
Ravnsborggade 2, 2200 Kbhvn. N
Telf. (01) 39 13 70

En levende avis

DATO: 11 JUL 1970

I anledning af Islands statsminister Bjarne Benediktssons, frues og barnes tragiske død natten til i går vil der i Islands ambassade, Dantes Plads 3, fremligge kondolencelister førstkommande mandag kl. 10-16 og tirsdag kl. 10-16. 271

En levende avis

DATO:

11 JUL 1970

271 Trak kapital til saga-øen

Benediktsson ville udvikle industrien

REYKJAVIK, fredag. Politiken privat.

Bjarni Benediktsson, der blev 62 år, var en af sit lands mest markante politiske skikkelser og havde siden november 1963 været Islands statsminister. Meddelelsen om hans død blev modtaget med sorg overalt i Island, hvor Benediktsson var meget afholdt.

Han blev cand. jur. i 1930, og efter at have studeret på universiteterne i Berlin og København, var han fra 1932 til 1940 professor i jura ved universitetet i Reykjavik. Han blev i 1940 borgmester i Reykjavik — med sine 32 år den yngste nogen sinde. Den post beklædte han i syv år.

Fra 1947 til 1953 var han udenrigs- og justitsminister og med til at underskrive Atlantpagten. Efter hans død lever kun to af de ministre, der sad i regeringen, da NATO blev stiftet.

Bjarni Benediktsson sad som justitsminister og kulturminister i den følgende tre-årige periode. I 1956 trådte han ud af regeringen og blev chefredaktør for Islands største dagblad „Morgunblaðið“, men i 1959 vendte han tilbage til regeringen og blev justits- og industriminister.

Største leder

Den 14. november 1963 overtog han statsministerembedet efter Selvstændighedspartiets store mand, Olafur Thors, og havde det til sin død.

Bjarni Benediktsson var en af de

mest indflydelsesrige politikere i Island gennem tiderne og uden tvivl den største leder, det borgerlige Selvstændighedsparti har haft.

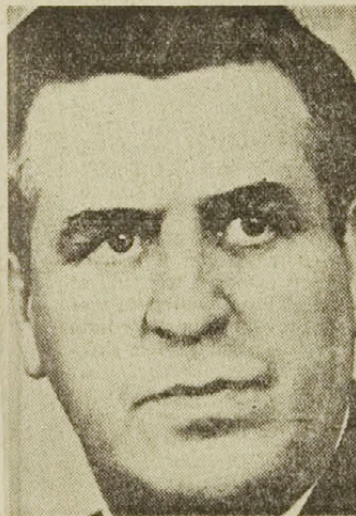
Den store depression omkring 1930 havde enorm indvirkning på hele det islandske erhvervsliv; den forårsagede store prisfald på de islandske eksportprodukter og dermed generel tilbagegang på arbejdsmarkedet.

Alt dette oplevede den unge, dynamiske og senere så handlekraftige Bjarni Benediktsson. Da han kom til magten, udvidede han det internationale arbejde, og han arbejdede for at få udenlandsk kapital til Island.

Den mest påtrængende fremtidsopgave i Islands økonomi i de kommende år bliver at danne yderligere grundlag for en øget, alsidig industriel udvikling, som ikke alene er baseret på fabrikation for hjemmemarkedet, men også på en voksende eksport af industrivarer.

Udviklingen går allerede i den retning — takket være Bjarni Benediktsson

Frits Ahlstrøm.

Johann Hafstein.

Mindeord

Statsminister Hilmar Baunsgaard udtaler i anledning af statsminister Bjarni Benediktssons død:

Med stor sorg har vi i Danmark modtaget budskabet om statsminister Bjarni Benediktsson, hans hustru og barnebarns tragiske død. Ved denne ulykke har Island mistet ikke blot en stor personlighed, men tillige en særdeles erfaren og højt anset politiker. Han havde gennem en lang årrække beklædt store og vigtige poster i sit lands og sit folks tjeneste.

Fhv. statsminister J. O. Krag udtaler:

Bjarni Benediktssons tragiske død er et alvorligt tab for Island, der befinder sig i svære økonomiske og politiske problemer. Tabet af ham vil blive følt lige så stærkt i det nordiske samarbejde. Han var en islandsk mand, der i sit væsen forenede fasthed og humor med en stærk politisk vilje til at føre det lille samfund i Nordatlanten igennem vanskelighederne. I Nordisk Råd vil vi savne Bjarni Benediktsson stærkt.

Nær ven efterfølger

REYKJAVIK, fredag.
Politiken privat.

Justits- og industriminister Johann Hafstein, der er næstformand for Islands næststørste parti, Selvstændighedspartiet, er foreløbig blevet udnævnt til fungerende statsminister efter Bjarni Benediktssons død.

Johann Hafstein, der var en meget nær ven af den omkomne statsminister, har tidligere været stedfortræder.

Statsministeriet udsendte følgende communiqué: „På regeringens opfordring anmoder Islands præsident Kristbjörn Eldjarn justits- og industriminister Johann Hafstein om foreløbig at overtage posten som statsminister“.

Hvilke konsekvenser, Bjarni Benediktssons pludselige død får, kan ikke siges på nuværende tidspunkt. Bjarni Benediktsson var nærmest identisk med det konservative parti, og det var først og fremmest ham, der sikrede de konservative det store flertal og dermed regeringsmagten.

Ved kommunalvalgene i maj blev Bjarni Benediktsson en overbevisende vinder.

Regeringen, der aflyste alle møder i dag, da den erfarede om den ulyksalige begivenhed på Tingvallasletten, vil først efter Bjarni Benediktssons bisættelse, der endnu ikke er fastsat, tage endelig stilling til, hvem der skal bestride statsministerposten indtil valget næste år.

Hvis det bliver Johann Hafstein, hvad der er mest sandsynligt, vil det næppe betyde nogen ændring af Islands udenrigspolitik.

En af den nye statsministers første opgaver bliver det nordiske møde i Trodthjem i august.

F. A.

371

Islands statsminister indebrændt sammen med hustru og dattersøn

ISLANDS statsminister, Bjarni Benediktsson, hans hustru, Sigrídur Björnsdóttir, og en dattersøn i to-årsalderen omkom i nat ved en brand, der raserede et sommerhus ved Tingvallasøen, 60 kilometer fra Reykjavík.

Statsminister Benediktsson og hans hustru var sammen med barnebarnet kommet til sommerhuset i går eftermiddags for at holde et par dages ferie.

Sommerhuset var en ældre træbygning, som ejes af den islandske stat, og det benyttedes af regeringens medlemmer i ferier og weekender.

Nærmere oplysninger forelå ikke ved redaktionens slutning.

Branden blev opdaget klokken 1,40 i nat af pastor Erikur Eriks-son på Thingvallagården, som ligger nær brandstedet. — Statsministerens sommerhus står i brand, lød præstens alarmering til brandvæsenet i Reykjavík.

På det tidspunkt var det gamle træsommerhus allerede indhyllet i et flammehav. Da brandvæsenet nogen tid senere nåede frem fra Reykjavík, var huset allerede nedbrændt. Efter kort tids søgen fandt man i hustomten de tre lig, som senere på morgenen blev ført til kapellet i Reykjavík.

Statsministerparret var kommet til sommerhuset torsdag eftermiddags for at tilbringe en enkelt nat. Statsministeren skulle i weekend'en tale ved et politisk møde i en mindre by nord for Reykjavík.

Brandårsagen kendtes endnu ikke i formiddags. Det stormede kraftigt natten til fredag, og stormen har utvivlsomt nærret ilden.

Efter at den islandske radioavis fredag formiddag havde bragt meddelelsen, blev der spillet sørgemusik i radioen, og over hele Island gik flagene på halv stang.

Bjarni Benediktsson var en af den unge islandske republikks mest fremtrædende skikkelser, der vandt international anerkendelse, særlig i den periode, hvor han var sit lands udenrigsminister. Han havde været statsminister siden november 1963, da han afløste Olafur Thors.

Bjarni — på Island kendes en mand blot ved sit fornavn — fødtes 1908 og tog allerede som 22-årig juridisk embedseksamen fra universitetet i Reykjavík. Inden da havde han dog gjort sig bemærket som en af selvstændighedspartiets dygtigste og klareste unge talere. I 1932 blev han professor i retsvidenskab, men hans akademiske løbebane varede kun otte år.

I 1940 valgtes han til borgmester i Reykjavík, og to år senere blev han medlem af Altinget, og i de følgende år varetog han forskellige ministerposter i skiftende regeringer. Han har sin del af æren for, at Island er en integrerende del af det nordiske kultursamarbejde, og da Olafur Thors i 1963 måtte trække sig tilbage af helbredsgrunde, var han den selvfølgeligste efterfølger på statsministerposten.

Bjarni Benediktsson

Sigrídur Björnsdóttir

Arbeiderbladet

Grunnlagt 1884
Ansvarlig redaktør:
REIDAR HIRSTI

Nyhetsavdelingen:
Redaktører
THOR BJURSTRØM · EGIL HELLE

Norsk oljepolitikk

I de siste dagene er det kommet meldinger om nye oljefunn på kontinentalsokkelen i Nord-sjøen, både på norsk og britisk side. Foreløpig hersker det usikkerhet om størrelsen og drivverdigheiten, men det er tydelig at både håpet og troen vokser. Selv industridepartementet har slått an en lysere tone enn da meldingen og storfundet til Phillips-gruppen ble sendt ut.

På eksperthold anser man det nå for mulig at forekomstene av olje og gass sør for 62. breddegrad, altså sønnafor Stadt kan være omfattende. Tidligere var mange av den oppfatning at utsiktene nordover var lysere enn sør for 62. breddegrad. Rimeligvis betyr dette at sjansene stiger over hele linja.

Dette understreker alvoret i situasjonen. Det er opplagt at de nye funn og de stadig bedre utsikter øker presset på norske myndigheter fra oljeselskapers side. Og Norge har ingen klar oljepolitikk ennå.

Vi har skrevet det før, men det kan ikke gjenstas for ofte: Norske myndigheter bør tenke seg godt om og ikke innlatte seg på provisoriske løsninger som kan binde handlegriheten på lengre sikt.

Det er nemlig nærliggende å tro at vårt land står overfor nye naturressurser som kan få betydning både for Norge selv og for Europa for lang tid framover. Det er i alle fall ut fra denne mulighet vi bør handle, ellers risikerer vi å avskrive vårt herredømme over utviklingen. Vi bør ikke tenke bare i ett eller to ti-år, men i en generasjon eller to når vi legger opp våre planer.

Og vi bør ha for øye et par meget vesentlige trekk ved situasjonen: Oljeforbruket i Vest-Europa dreier seg om 600 millioner tonn i året, eller en fjerdedel av verdensforbruket. Produk-

sjonen av olje er derimot meget beskeden, om lag 20 millioner tonn i år. Praktisk talt hele forbruket i Europa bygger altså på import, ofte litt usikker import.

På den annen side: Olje- og gassutvikling på den norske kontinentalsokkelen kan nok by på enkelte tekniske problemer. I de sørlige områder gjelder det ilandføring, lenger nord er risikoen for is. Men disse problemene kan sikkert løses. Og på europeisk bakgrunn er det et viktig poeng at produksjonen eventuelt vil foregå i et politisk stabilt område med korte avstander til de største markeder. Det mer enn oppveier tekniske vansker. Dessuten later det til at oljen har en meget god kvalitet.

Utad befinner vi oss altså i en meget god forhandlingsposisjon. Det er ingen grunn til å gi etter for press i øyeblikkets rus — bare for å oppnå kortsiktige økonomiske fordeler.

Vi vet ennå ikke om alle de konsekvenser boringen — og uhell under boringen — kan få for andre næringer og bosettingen i store strøk av landet. Vi vet heller ikke stort om landets egne muligheter for å utnytte oljen industrielt, for eksempel gjennom bygging av transport- og serviceanleggene, gjennom raffinering av oljen — og i form av petrokjemisk industri. Det trengs forberedelser på mange vis. Regjeringens egen — mangelfulle oljemelding er det beste bevis på det.

I dag mangler vi også et meget viktig ledd i den kjeden som til sammen kan gi oss en total innsikt i oljeproblemene, nemlig et nasjonalt oljeselskap som på en aktiv måte kan sørge for leting og utvinning. Et slikt selskap bør dannes hurtigst mulig, helst som rent statsselskap. Men det kan også tenkes et selskap i samarbeid med private under forutsetning av at staten sikrer seg herredømme med minst 51 prosent av aksjekapitalen.

Framfor alt er det nødvendig nå å sørge for at Stortinget tar stilling til spørsmålet om Norge som oljemakt i hele sin bredde. Inntil det er skjedd, bør Regjeringen ligge meget lavt i landskapet. Så langt det står til oss, skal nemlig landet ikke utleveres til oljeselskaperne.

Farlig i Midt-Østen

De siste ukenes og dagenes meldinger om de nesten ustanselige krigshandlingene i Suez-kanalområdet er blitt stadig mer nervepirrende. Grunnen er at Sovjetunionen har rykket stadig nærmere selve krigssonen langs kanalen med sin direkte militære deltakelse på Egypters side. Det synes ikke

lenger å være tvil om at også noen sovjetisk-bemannede SAM-3 som er målsøkende og beregnet på lavtgående fly — nå er stillt opp bare noen mil vest for kanalen og tar del i Egypters «utmattelseskrig» mot Israel.

Alt i flere måneder har slike

VÅKNENDE PRISBEVISSTHET

— Nå har prismsyndighetene endelig begynt å interessere seg for ol- og mineralvannprisene på restaurantene.
— Ja, det er vel en eller annen byråsjef eller sekretær som er blitt gresskar.

raketter med sovjetisk bemaning vært på plass en rekke steder i det sentrale Egypt, og der foretar også sovjetiske piloter operative flyvninger med Egypts sovjetiske jagerfly for å beskytte rakettkanaler. Under henvisning til Sovjets direkte engasjement på Egypts side ha Israel i vår om å få kjøpe flere av de mest moderne amerikanske jettjagere, men USA avslor foreløpig anmodningen. Begrunnelsen var at styrkebalansen etter USAs vurdering ikke var forskjøvet i Israels disfavør. USA ville betrakte de sovjetisk-bemannede rakettkanaler som rent defensive så lenge de ikke ble plassert i selve kanalsonen. Men skjedde også det, ville det bli betraktet som direkte militær innblanding, og da måtte Sovjet skjønne at USA ville reagere.

Det er denne situasjon som nå er oppstått. President Nixon har offentlig advart Sovjet mot å drive sitt høye spill så vidt at det kommer til en direkte kollisjon mellom supermaktene. Nixon har også på ny gjort det klart at USA vil gjøre det nødvendige for at Israel kan opprettholde sin styrke vis å vis naboen — i motsatt fall vil det bli krig, sa han. Så vidt er det få som tror at Sovjet ønsker det skal komme. En intens, men mørklagt diskusjon mellom supermaktene er i disse dager i gang via diplomatiske kanaler om konflikten i Midt-Østen. Forhåpentlig er de begge like oppsatt på å hindre at den skal bringe dem i direkte kollisjon, og på å nå enighet om det minimum av tiltak og forslag fra deres side som kan avverge en ny runde av full krig i Midt-Østen.

Bjarni Benediktsson

Av Tønnes Andenæs

Jeg sitter og leser brev fra Island. Det er min nærmeste islandske venn som skriver. Han foreslår at gutten min, Mads Sigurd, skal komme og bo på hytta hans. Han spør samtidig om datteren hans, Anna, kan komme på besøk til Norge. Du ser, skriver han, det er siste året jeg kommer til å disponere hytta på Tingvellir, og jeg vil så gjerne vise din sønn Tingveilir og Island. Jeg tror også — sier brevskriveren — at Anna skal oppleve Norge for hun blir voksen.

Ikke før jeg lagt brevet fra meg før radioen kan fortelle at hytta på Tingvellir er brent ned, og at brevskriveren, dr. Bjarni

Benediktsson, hans kone Sigridur og deres lille datterdatter Benedikt ikke er mer.

Bjarni Benediktssons livslop viser en mann utenfor det vanlige: Juridisk professor 24 år gammel, borgermester i Reykjavik i 1940, 32 år gammel, representant for det liberale Selvstendighetspartiet i Alltinget siden 1942, utenriksminister fra 1947, justisminister fra 1953, Mellom 1956 og 1959 var partiet hans i opposisjon, og han ble redaktør av landets største avis og partiets hovedorgan, Morgunblaðið. I 1959 dannet Selvstendighetspartiet og sosial-

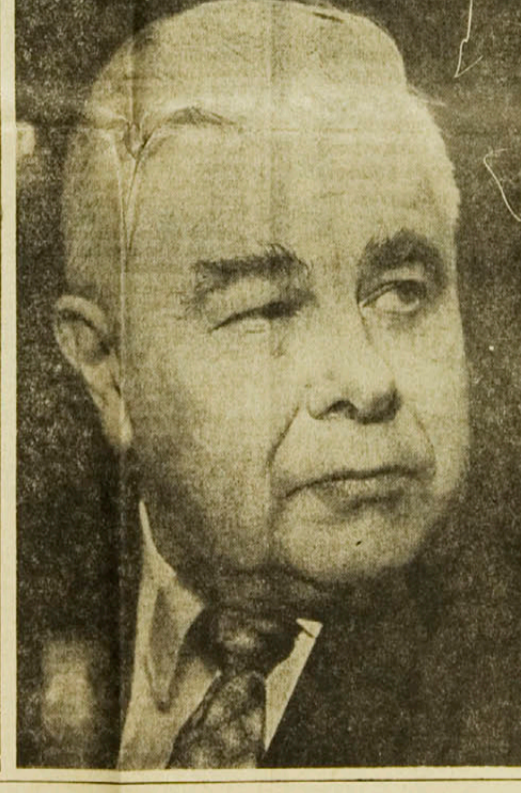
demokratene den samlingsregjering som har holdt sammen siden. Da statsminister Olafur Thors trakk seg tilbake på grunn av sykdom i 1963, var Bjarni Benediktsson den selvskrevne arvtaker til statsministerembetet.

De tre begivenheter sier imidlertid lite om mennesket Bjarni Benediktsson. Bjarni var urislending. Islendingene liker ofte å sammenlikne seg med islandshesten. Når jeg ser en islandshest stå rolig og trygg med hodet vendt mot nordavinden og regnet, tenker på Bjarni Benediktsson. Bjarni Benediktsson var ubøyelig i motgang, sto på foten i ugreit leide. Men først og fremst var han kløvhesten som visste at Islands framtid i stor mått var avhengig av hans innsats.

I stua hjemme hos Bjarni Benediktsson hang et norsk flagg. Det hadde han fått av en liten jente i Rivedal, stedet i Norge hvor den første landnåmannen kom fra. Enkelte islendinger syntes av og til at Bjarni Benediktsson var for norsk; men han bare lo av slikt snakk og sa at det alltid har vært god skikk hos islendinger å være frendekjær.

Bjarni var vokst opp i et nornt miljø. Hans far søkte inspirasjon i den norske nasjonale reisingen, og sto som utgiver av en lang rekke norske klassikere. Bjarni selv hadde en klat glede av å sette sine norske politiske kolleger fast i eldre og nyere norsk litteratur. Han kjente det norske samfunn bedre enn noen utenlandsk statsminister. Hans juridiske hovedarbeid er typisk nok en avhandling om norsk og islandsk parlamentarisme.

Jeg husker så godt som i dag

AUF sier nei til Unge Høyres EEC-invitasjon

AUFs grunnlag et internasjonalt samarbeid i arbeiderbevegelsen, sier Hans RAASTAD

Arbeidernes Ungdomsfylking vil ikke akseptere Unge Høyres forslag om markedspolitikk slik dette forslag er kjent gjennom avisene, sier AUFs formann Hans Raastad til Arbeiderbladet. Etter at Høyres egen utenriksminister har begynt å forhandle i Brussel, er det lite aktuelt å diskutere Regjeringens markedsmelding som de fire ungdomsorganisasjonene uttale seg om. Nå ønsker vi å ta offensiven i debatten om Europa-politikken på vårt eget grunnlag.

Fra Senterungdommens Landsforbund er det kommet et bekreftende svar på Unge Høyres invitasjon om 100-200 diskusjonsmøter til høsten. Men formannen Svein Sundsbø beklager at man bare begrenser debatten om forholdet Norge EEC og til næringsøkonomiske spørsmål. Unge Venstres formann Kjell G. Rosland har offisielt ikke gitt noe svar på invitasjonen, men har i Verdens Gang stilt seks spørsmål til Unge Høyre om forskjellige forhold vedrørende EEC.

Raastad framholder at Unge Høyre ikke kan vente at andre or-

ganisasjoner som de selv har plukket ut, skal stå til tjeneste for deres opplegg.
— Hva er AUFs grunnlag for Europadebatten?
— Et nært samarbeid med arbeiderbevegelsen internasjonalt. Utgangspunktet er Forbundet Nordens Sosialdemokratiske Ungdom, FNSU har nylig holdt styremøte på Island, hvor AUF ble gitt i oppdrag å lede arbeidet med Europa-programmet. Det er allerede avholdt konferanser om former for økonomisk samarbeid i Norden og miljøvern.

I sommer vil vi ved forskjellige anledninger ha tosidig kontakt med polakker, rumenerne, ungarere og øst-tyskere, fordi ingen Europa-politikk kan formes ut uten samarbeid med dem dette angår i alle deler av Europa.
I august vil vi delta i en internasjonal sikkerhetspolitisk konferanse i Finland. Den er forløperen til den europeiske sikkerhetskonferanse, og skal ha deltakelse fra alle større politiske ungdomsorganisasjoner i Vest- og Øst-Europa. Formannen i vår broderorganisasjon i Finland leder arrangementskomiteen, og AUF vil spesielt engasjere seg i konferansens punkt om sikkerhetspolitiske følger av internasjonal økonomisk politikk.

Hittil har vi hatt stor nytte av materialet som Arbeiderpartiet bruker i forbindelse med sitt sosialistiske alternativ for Europa. Dette vil vi spesielt bruke i et felles opplegg med broderorganisasjonene i Vest-Tyskland og Belgia/Nederland. Der tar vi sikte på å gjennomdiskutere lagbevegelsens forhold til de multinasjonale konserner.
— Vår konkrete internasjonale arbeid gjør at AUF ikke er isolert, men tvert om i høy grad sentralt med i debatten om europeisk politikk, sier AUF-formannen. For oss går veien til Europa gjennom Norden. Der ser vi politikerne i Norge engasjere seg like mye for å skape et sterkt utvidet samarbeid i Norden som de nå gjør for å unngå skadevirkninger av EEC, ville internasjonal politikk virkelig være blitt brakt et skritt framover.

første gang jeg møtte Bjarni Benediktsson. En venn og jeg hadde ligget på Islandsfiske, og nå losset vi sement på brygga i Reykjavik. Det var i 1946, og vi fant ut at vi måtte prøve oss som journalister. Vi børstet av oss det meste av sementstøvet og ba om et intervju med borgermester Bjarni Benediktsson. Vi forberedte oss godt, og borgermesteren ble nok gledelig overrasket over hvor mye norsk ungdom kunne om Island. Det ble kaffe og kaker og begynnelse på 25 års vennskap. For det var typisk for Bjarni, han behandlet alle likt. Du fikk ikke kortere audiens om du hadde sementstøv i ørene.

Bjarni og kona Sigridur var nåtidsmennesker som var ett med sagen. De forlot Island på det sted som lå deres hjerte nærmest, der hvor islendingene erkjente seg som et rike for 1100 år siden — og hvor Bjarni selv hadde tatt initiativ til at Island ble proklamert som republikk i 1944.

Mange har i dag mistet en god venn, andre har mistet sin beste uvenn. Alle sørger vi. Og Island mangler kløvhesten.

Forurensning dreper ålen i Mossesundet

Sundet lik en stinkende kloakk

Ålen i Mossesundet dør, og den fisken som blir tatt viser tydelige sykdomstegn. Mye tyder på at årsaken er forurensning.

Byretning A. A. Sørensen i Moss sier til Arbeiderbladet at årsaken til sykdommen ennå ikke er klarlagt. Men det tipper på at dødsårsaken kan være oksygenmangel. Det er svært dårlige oksygenforhold i Mossesundet. Sundet er sterkt forurenset, så alle at når

en står på land kan en se gassbobler stige opp til overflaten.

— Kvelning kan derfor være årsak til at ålen dør, sier Sørensen. — Men det kan også dreie seg om en sykdom. Vi vil nå undersøke ålen nærmere for å bringe årsaken på det rene.

Det drives en del ålefiske rundt Moss. Men ikke i særlig stort omfang. Noen offentlig kontroll av den fisken som føres i land er det ikke.

Også Drammensfjorden blir mer og mer lik en stinkende kloakk, og i sommer har det vært særlig ille. På varme dager eser det opp bunnfall til vannflaten, og store kaker av bunnfall flyter utover fjorden. Stanken er nesten ubeskrivelig, og natt til torsdag var det så ille at folk som bor langs Svelvikveien ikke kunne ha vinduene åpne om natten. Mange har fått brekninger av den fruktelige stanken.

Ved Drammens Glassverk var forholdene så ille at arbeiderne ikke klarte å sitte i spisalen for å fortære sine matpakker. Formannen i den lokale motarbeiderforening, Trygve Kristiansen, sier til Fremtiden at man snart ikke kan ha biter i fjorden hvis dette fortsetter.

Sysselsetting og bosted er ordnet for flyktninger

De 99 østeuropeiske flyktningene som kom til Norge i mai, begynner nå å finne seg til rette på sine nye hjemsteder, og mange av dem er i fullt arbeid, blir det opplyst i Det norske flyktningråd.

Den første familieforensken skjedde natt til torsdag på Rikshospitalets kvinneklinikk. Det var et jugoslaviske par som fikk sin forstedt.

Alle voksne og noen skolebarn har gjennomgått språkkurs i Oslo på fem-seks uker, og det er forbausende hvor mye norsk de flinkeste av dem har lært på denne tiden, blir det sagt.

Verken sysselsetting eller bosted har bydd på store problemer. Mange utflyttere kunne gå rett inn i fullt arbeid.

Det skader aldri at nordiske regjeringer rådslår. Men det vil sikkert gi situasjonen senere hvor det blir bedre grunnlag for en slik rådslagning om hva utviklingen i forhandlingene med EEC vil kreve av nordisk samarbeid.

NORDØK ALTERNATIVET

Dagbladet (V) konstaterer at meldingen om det nordiske statsministermøte stort sett er mottatt med tilfredshet.

Hensikten med det kommende statsministermøte må være å samordne forhandlingsopplegget slik at de nordiske land ikke spilles ut mot hverandre av EEC. På bakgrunn av forskjellige ønsker og vilkår fra nordisk side er det en taktikk som man med all grunn kan frykte og som vil kunne medføre ubørlige skadevirkninger i Norden.

Statsministeren bør også kunne gi oss en visshet om hva Nordøk — som ingen regjering har hatt noen teknisk innvending til — skal kunne brukes til. Det kan godt tenkes at deler av traktaten allerede nå kan realiseres ved at de tas opp og løses som enkeltaker, slik statsminister Borten antydte under Stortingets markedsdebatt.

Ingen vet om Norges forhandlinger med EEC vil føre fram. De norske forbehold er mange og viktige. Norsk tilslutning er dessuten fullstendig avhengig av at Storbritannia og Danmark går med.

I det øyeblikk forhandlingene strander, må man også være enige om at Nordøk er alternativt.

IVORFOR ET MØTE?

Sarpsborg Arbeiderblad etterlyser hensikten med det nor-

KLIPP

POLITIKK OG PERSON

Stavanger Aftenblad (V) skriver at den ledende politiker som ikke har evnen til å lytte til kritikken, men finner at all kritikker er ledd i en personforfølgelse eller diktert av uheldige motiver, har kommet galt av sted.

La oss ikke komme derhen at enhver kritikk i pressen eller i Stortinget mot en ledende politiker skal oppfattes som personlig angrep. Det vil være helt ådelende for vårt demokrati om kritikker skal avvises eller endog bli forsøkt knebjet ved å framstille den som personforfølgelse.

Når statsminister Borten er blitt kritisert, har det vært for helt konkrete ting. Det er politikeren Per Borten som er kritisert for sine politiske handlinger, ikke personen. Man får mene hva man vil om kritikken, og det vil i et demokratisk samfunn i de fleste tilfelle alltid være mer enn en mening om en sak, men kritikk på saklig grunnlag må inntegnes med saklige argumenter.

Det har åpenbart falt enkelte tungt for brystet at statsministeren er blitt kritisert av politikere innen regjeringkoalisjonen og av aviser som normalt støtter opp om Regjeringen og dens politikk. Og selvstøtt vil en slik kritikk veie tyngre enn om den kom fra oppo-

sisjonshold. Nettopp derfor burde den tas særlig alvorlig.

REGJERINGS-DANNELSE

Hamar Arbeiderblad spør: Dersom koalisjonen definitivt sprekker, hva vil da være den naturlige regjeringens løsning?

Under slike omstendigheter kan vi ikke skjønne annet enn at Trygve Bratteli har ansvaret den eneste mulige veg: Dannelsen av en ren Arbeiderparti-regjering. Slik den politiske konstellasjon nå en gang er i Stortinget, vil dette måtte bli en mindretalls-regjering, som vil være avhengig av å søke et fjertall for sine forslag fra sak til sak. Vi anser såvidt ikke dette for noen ideell-løsning. Men en regjering må landet ha, også om de fire partier som nå sitter ved Kongens bord, blir så oppsatt av ålenidig å bekrige hverandre at det ikke blir krefter igjen til et minimum av samarbeid og samfølelse.

I denne sammenheng er det visse kastespennende forståelse som kjeler for tanken om den såkalte «store koalisjon» — et regjeringssamarbeid mellom Høyre og Arbeiderpartiet. Slike spekulasjoner er det ingen grunn til å hefte seg ved — de ligger hinsides alt som vet og forstod heter.

Nel, hvis B-koalisjonen går i oppløsning, foreligger det bare ett reallistisk regjeringalternativ — en regjering av Arbeiderpartiet, slik

Trygve Bratteli har presisert. Det er en kjensgjerning som enn ikke den mest subtile regjeringsskissene i Aftenposten kan endre noe på.

SOMMER-VEER

Bergens Arbeiderblad skriver om forsøkene på å holde den nåværende koalisjon samlet.

Men situasjonen må i øyeblikket fortone seg bortimot håpløs for Høyre og Kr.F.s ambassadører for et forpliktende fellesprogram og felles politisk oppretted. Bent Roiseland har vært felleparlamentarisk leder i snart fem år, men han har ennå ikke fått anledning til å fungere. At det nå, når Senterpartiets formann erklærer at det i statsministerens parti faktisk skulle være enighet om å holde Norge utenfor EEC skulle være grunnlag for et fellesprogram, er bare uforståelig.

Politikk har koalisjonen aldri hatt en så alvorlig sprek siden den ble dannet, som den har nå. Verken skolelov eller Nasty kan måle seg med situasjonen i dag. Hvis det er som formannen sier at Senterpartiet er fundamentalt uenig i regjeringens politikk, da er det faktisk bare i formen at det eksisterer en koalisjon.

Vi kan godt forstå Aftenpostens bekymringer. Koalisjonen plages med sommer-veer som kan bli alvorlige nok.

Islands statsministerpar og et barnebarn indebrændt i »kongehuset«

Hafstein bliver statsminister

Sorg over hele Island efter ulykken på Tingvalla-sletten

Bjarni
Benediktsson

Benedikt
Vilmundarsson

Sigríður
Benediktsson

Olie fra et utæt olietårn menes at være årsagen til branden i et sommerhus på Tingvallasletten, 60 kilometer fra hovedstaden Reykjavík, hvor Islands statsminister i syv år, Bjarni Benediktsson, hans hustru og parrets fire-årige barnebarn omkom.

Præsident Kristján Eldjárn kaldte i går eftermiddags regeringen sammen og bad justitsminister Johann Hafstein om at overtage statsministerposten efter Benediktsson. Justitsministeren er viceformand for selvstændighedspartiet.

Det islandske folk er stærkt grebet af statsministerparrets død. Den officielle meddelelse blev først givet i radioavisen ved middagstid, men allerede i morgen- og formiddagstimerne rygtedes det, at det populære par var omkommet ved en brand.

Statsminister Benediktsson og hans frue, Sigríður Björnsdóttir, havde sammen med dattersønnen forladt Reykjavík torsdag eftermiddag. Målet var sommerresiden- sen Tingvellir, populært kaldet »Kongehuset«, fordi det har tilhørt det danske kongehus, indtil Island blev selvstændigt.

Huset ejes af den islandske stat, og det er almindeligt, at statsministeren eller andre ministre benytter huset i sommertiden. Statsministeren var taget dertil, fordi han i går skulle have talt ved et møde i sit parti i en nærliggende by.

Turister i det naturskønne område opdagede branden i træbygningen. Det skete ved to-tiden om natten på et tidspunkt, hvor det er ved at blive lyst på Island på denne tid. Det var natten til i går blæsende og køligt i området. AP fortæller således, at nogle danske turister havde fået deres telt blæst ned, og de var blandt dem, der så siden da de var på vej til et nærliggende hotel.

Træbygningen var hurtigt omspændt af flammer, så branden lige frem havde en eksplosionsagtig karakter. Det var derfor ikke muligt for nogen at trænge ind i bygningen. Nogen tid tog det, inden brandvæsenet fra Reykjavík nåede frem.

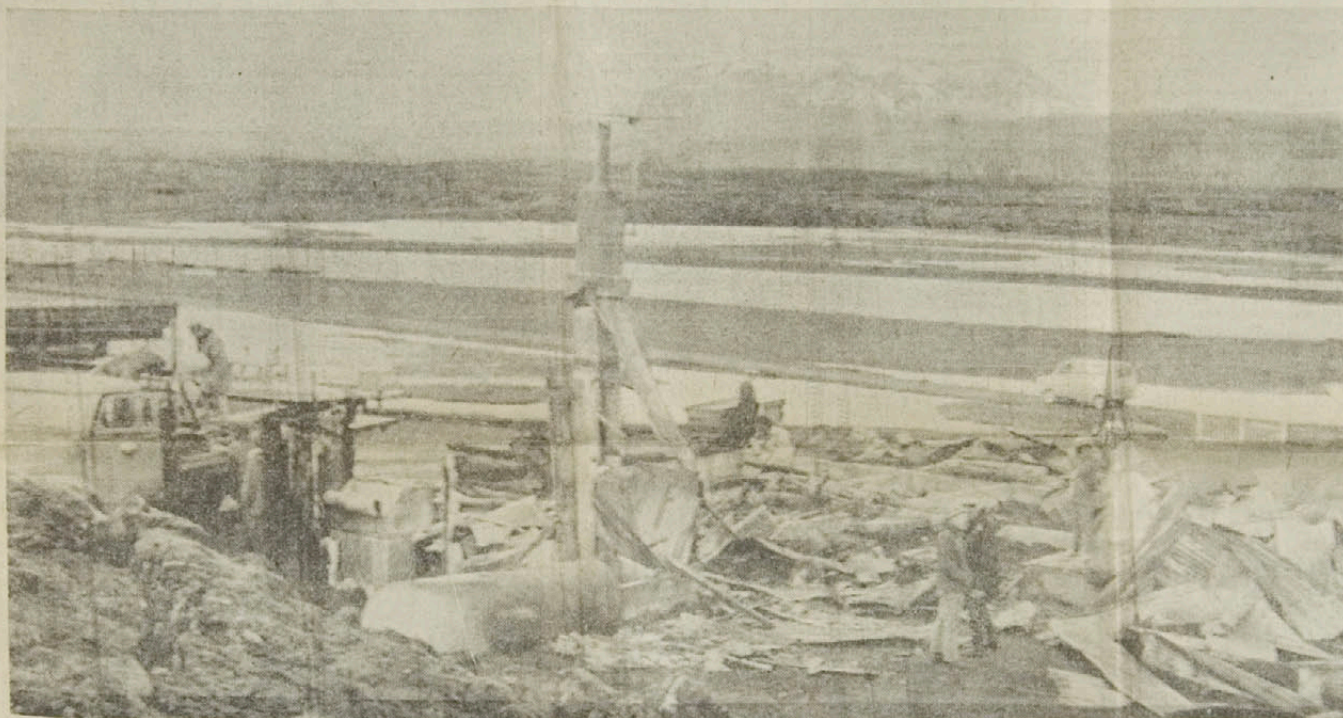
Efter at bygningen var brændt ned fandt man de tre omkomne. Det menes ikke, at statsministerparret har nået rigtig at vågne.

før de er blevet overrasket af ilden.

Drengens mor på rejse

Deres barnebarn, den 4-årige Benedikt Vilmundarsson, var søn af parrets datter, Vala, som er stewardesse i Icelandair. Hun var, da ulykken skete, på en tjenesteflyvning til New York. Dren-

Fortsættes side 2.

Sommerejendommen ved Thingvalla-søen, der ejedes af den islandske stat, var af træ og brændte hurtigt ned. Her ryddes op på brandtomten.

JOHANN HAFSTEIN

Indebrændt i sommerbolig

gens far er Vilmundur Gíslason, en søn af kulturminister Gylfi Gíslason.

Sommerboligen »Tingvellir« var opført i 1907, hvor den blev overdraget til det danske kongehus.

Den første kong, der boede der, var Frederik VIII. I 1930 boede kong Christian X og dronning Alexandrine i »Kongehuset«, som det populært blev kaldt.

Det danske kongepar var det år på en rundrejse i Island i anledning af det islandske Altings 1000 års jubilæum.

Da islændingene i går morges lukkede op for deres radio, hørte de sørgemusik, og på de offentlige bygninger blev flagene sat på halv stang. Der blev ikke givet

officielle meddelelse om den 62-årige statsministers død før i radioavisen kl. 12.30. Præsident Kristján Eldjárn kom selv til mikrofonen og udtalte mindeord over statsministeren og hans frue. Alle offentlige kontorer på Island lukkede derefter.

Samtidig begyndte kondolence-telegrammer fra hele verden at strømme ind til udenrigsministeriet og til præsidentboligen.

Se nekrolog og mindeord side 12

Den ny statsminister ivrig selvstyremand

Johann Hafstein stor leder og agitator

Statsminister Bjarni Benediktsson efterfølges som islandsk statsminister af justitsminister Johann Hafstein. Det blev besluttet i går eftermiddags, hvor præsidenten Kristján Eldjárn bad Johann Hafstein om at overtage statsministerposten og danne ny regering.

Johann Hafstein er ligesom Benediktsson var det jurist, og ligesom han ivrig selvstyrepolitiker. Han er udgået af et stærkt politisk interesseret hjem, og hans fader sysselmand Júl. Hafstein gik især op i bestræbelserne for at få udvidet Islands fiskerigrænser, noget sønnen som justitsminister kom til at deltage i, da han i 1964 personligt overvågede, at det islandske kanoniskib Odin ud for Kap Horn på det vestlige Island opbragte den britiske fiskertrawler »Ross Rodney«.

Allerede som ganske ung lagde han evner som agitator og leder for dagen og kort efter, at han var

blevet juridisk kandidat, 26 år gammel, blev han Selvstændighedspartiets første generalsekretær, og han har siden sikret sig en fremtrædende plads i partiet. Som andre begyndte også han som byrådsmedlem i Reykjavík, og siden blev han altingsmand. Fra 1942 til 1952 var han direktør for Islands Fiskeribank. I nogle år var han justits-, kirke- og industriminister i en tidligere regering, men da Benediktsson i 1963 afløste Ólafur Thors som statsminister, gjorde han Hafstein til justitsminister. Som altingsmand og som minister har han repræsenteret Island i Europarådet og i NATO's interparlamentariske forsamlinger.

Og han har været medlem af det justitsministerudvalg, som Nordisk Råd i sin tid nedsatte til at overveje og gennemføre Færøernes optagelse i Nordisk Råd som selvstændigt medlem. Hafstein er viceformand for Selvstændighedspartiet.

Asb.